БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 230 (6665)
НОЯБРИИН
5
ЧЕТВЕРГ
1953 он

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Сэн 20 мүнгэн.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Манай оронои хүн зониие улам ехээр хэрэгтэй боложо байгаа эдеэ хоолой продуктнуудаар ойрын хоёр—гурбан жэл соо хүсэдөөр хангахын, хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиие түүхэй эдээр хангахын тула социалистическэ хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые шэнэ хүсэтэйгөөр дэбжэхын түлөө тэмсэгты!

(Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36 жэлэй ойдо зорюулагдаһан КПСС-эй ЦК-гэй уряануудһаа).

Советскэ органуудай урда байгаа хүндэтэ зорилгонууд

Советскэ Союзай алдарта Коммунистическэ партu, түрэл советскэ правительствомнай социализмын экономическа гол хуули ёһые—бүхы обществын саг үргэлжэ ехэ болодог материальна, культурна эрилтэнүүдые эгээн ехээр хангаха зорилгые урдаа табижа, һүүлэй үелэ угаа ехэ удхашанартай хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлнэ. Тэдэ хэмжээ-ябуулгануудай тоодо СССР-эй Верховно Соведэй V сессеэр баталагдаһан «СССР-эй 1953 оной гүрэнэй бюджет тухай», «Хүдөө ажахын налог тухай» Хуулинууд, түс сесси дээрэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Г. М. Маленковой табиһан зорилгонууд, «СССР-эй Хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол, тэрэнэй һүүлээр Парти ба Правительствын гаргаһан хүдөө ажахыгаар, худалдаа наймаагаар, промышленна ба эдеэ хоолой үргэн хэрэглэлэй товарнуудые ехээр гартадаг болохо ба шанарыень һайжаруулха тухай хэдэ хэдэн тогтоолнууд ороно.

Мүнөө нютагуудтахи партиина, советскэ, профсоюзна, комсомольско органууд ба организацинууд хадаа эдэ тогтоолнууд дотор Парти ба Правительствын табиһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула политическэ, олониитын-эмхидхэлэй айхабтар ехэ хүдэлмэри ябуулна.

Нютагай—аймагуудай ба сомоной—Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдкомууд гүрэнэй засагай нютагуудтахи органууд байһан туладаа хүдөө ажахые, худалдаа наймаае, нютагайнгаа промышленностиие, арадай ажахын бусадшье һалбаринуудые хүгжөөхэ талаар, эдэ һалбаринуудай урда Парти ба Правительствын һүүлэй тогтоолнуудаар табигдаһан маша ехэ зорилгонуудые бэелүүлгэ эмхидхэхэ талаар партиина организацинуудайнгаа хүтэлбэри доро тон ехэ хүдэлмэри хэнэ.

Советскэ органууд Парти ба Правительствын табиһан зорилгонуудые, арадай ажахын түсэбүүдые дүүргэхэ ябадал сэхэ эмхидхэдэг байна.

Советскэ органуудай канцеляринуудһаа ажахын ба культурна байгуулалтын асуудалнуудаар хэдэн олон тогтоолнууд, директивэнүүд, захиралтанууд үдэр бүхэндэ гаража, колхоз, МТС болон элдэб эмхи зургаануудта дүүргэлтэ болгохын тула ябуулагдадаг байна.

Эдэ тогтоолнууд, директивэнүүд болон захиралтануудайнгаа миил сарһан дээрэ үлэхэгүйнь тулада, харин хараалатдаһан болзорнууд соогоо, тодо һайнаар дүүргэгдэхынь тулада эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хойноһоонь хэхэ шухала. Тиимэһээ Соведүүд хадаа гансал захиргаанай органууд бэшэ, харин коллегиальна органууд мүн болоно, тиимэ байхашье ёһотой. Тиимэ һэн туладаа Соведүүд, тэдээнэй гүйсэдкомууд ажахын, культурна байгуулалтын зорилгонуудые шиидхэхэдээ түбхын түрүүндэл олониитэдэ, эдэбхитэдтэ, өөһэдынгөө депутадуудта түшэглэхэ ёһотой.

Манай республика дотор олониитын-эмхидхэлэй хүдэлмэриие һайнаар табиһан аймагай ба сомоной Соведүүд яһала олон бии юм.

Теэд, Соведүүдэй хүсэниинь ниитэ зониие хүдэлмэридөө олоор хабаадуулһанһаа улам ехэ болодог гэжэ, эдэбхитэдые болон депутадуудые өөһэдынгөө тогтоолнуудые дүүргэлгэдэ хабаадуулһанһаа урдаа байһан зорилгонуудые улам амжалтатайгаар шиидхэхэбди гэжэ ойлгодоггүй гүйсэдкомууд ба тэдэнэй түрүүлэгшэнэр манайда үшөөл үсөөн бэшэ бии. Жэшээнь, Закаменай аймагай олохон сомоной ба сельскэ Соведүүдтэ эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар табигданхай. Тэндэ сомоной Соведүүдэй сессинүүд саг соогоо үнгэргэгдэдэггүй, депутадууд Соведүүдэй хүдэлмэридэ һулаар хабаадуулагдадаг, саг үргэлжын зарим комиссинууд хүдэлмэреэ ябуулхаһаа байтагай, түсэбшьегүй байдаг. Тиимэһээ, сомоной Соведүүдэй гаргаһан шиидхэбэринүүдэй олониинь дүүргэгдэнгүй үлэдэг байна.

Шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтые эмхидхэхэ ба шалгаха гээшэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин тон шухала хубинь мүн гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Гэбэшье, зарим Соведүүд энээниие сэгнэдэггүй. Жэшээлхэдэ, Баргажанай аймгүйсэдком энэ талаар ехэ дутагдалтай. Шалгалта эмхидхэлгын хангалтагүй байһан ушар Баргажанай аймагай ажахын ба культурна байгуулалтада гээгдэжэ ябаһанайнь нэгэн шалтагаан мүн болоно. Аймагай олохон колхозууд адуу малайнгаа ашаг шэмые, орооһо тариянайнгаа ургасые дээшэлүүлхэ талаар гүрэнэй даалгабаринуудые дүүргэнэгүй, малажал ба тариянажалһаа олзо доход багаар абана, хүдөө ажахын продуктнуудые колхозниг уудай ажалта үдэрнүүдтэ багаар хубаана, гүрэндэ продуктнуудые тушаалгые унжагайруулна.

Дээрэ хэлэгдэһэн жэшээнүүдһээ хаража үзэхэдэ, нютагай Соведүүдэй эмхидхэлэй хүдэлмэриин далайса ба шанар дээрэһээ ажахын ба культурна байгуулалтын амжалтанууд дулдыдаха байна.

Энэ оной хоёрдохи хахадта Парти ба Правительствын гаргаһан тогтоолнууд дотор табигдаһан айхабтар ехэ зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр шиидхэхынгээ тулада нютагай Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдкомууд эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэриие бүри дээдэ хэмжээнүүдтэ табиха ёһотой байна.

Энэ юун гэһэн удхатайб гэхэдэ, нютагай Соведүүд, тэдэнэй гүйсэдкомууд хадаа түбхын түрүүндэ Парти ба Правительствын һүүлэй тогтоолнуудһаа өөһэдөө политическэ зүб тобшолол хэхэ, эдэ тогтоолнуудые бэелүүлхэдэ өөһэдынгөө ээлхэ һуури ба үүргые тодорхойлхо уялгатай.

Тэрээнэйнгээ һүүлээр эдэ тогтоолнуудые дүүргэхэ талаар нютагай Соведүүдэй зорилгонуудые сомоной, сельскэ ба аймагай Соведүүд бүхэнэй сессинүүд дээрэ зүбшэн хэлсэжэ, тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалха шухала.

Эдэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалаад байхадаа, тэдээнэй дүүргэлтэдэ олониитэ зониие, эдэбхитэдые, саг үргэлжын комиссинуудай гэшүүдые, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые, механизаторнуудые, хүдөөгэй интеллигенциие, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдые, лавочна ба шалгалтын комиссинуудай гэшүүдые эдэбхитэйгээр хабаадуулха шухала.

Гадна, саг үргэлжын комиссинуудай, илангаяа хүдөө ажахыгаар, худалдаа наймаагаар саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриие эрид һайжаруулха, тэдэниие түсэбэй ёһоор хүдэлмэрилдэг болгуулха, түсэбэйнь дүүргэлтэ хангажа байха шухала.

Соведүүдэй сессинүүдые Конституцяар тогтоогдомол болзорнуудта үнгэргэжэ, ажахын ба культурын байгуулалтын шухалын шухала асуудалнуудые тэндэ хододоо зүбшэн хэлсэжэ байха хэрэгтэй. Сессиие саг соонь үнгэргэдэггүй, хайша хэрэгээр хандадаг ябадалтай эбсэшэгүй тэмсэл ябуулха шухала.

Депутадуудые—нютагуудтахи эрхим хүнүүдые гансахан сессинүүдтэ бэшэ, харин Соведүүдэй үдэр бүриин хүдэлмэридэ хабаадуулха гээшэ ехэхэн удхашанартай юм. Депутадууд арадай һунгамалнууд хадаа гансахан суглаануудаар өөһэдынгөө ажалые хизаарлахагүй, харин шухала болоһон асуудалнуудые элирхэйлэн Соведүүдэй урда табижа, арад зоной аша туһын тулада шиидхүүлжэ байха ёһотой.

Эсэстэ Соведүүд ба тэдээнэй гүйсэдкомууд болбол гүйсэдхэлэй шалгалтые улам һайнаар табиха уялгатай.

Манай республикын Соведүүд олониитэдэ улам ехээр түшэглэн хүдэлмэреэ эмхидхээд байхадаа Парти ба Правительствын табиһан ехэнүүд зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ шадаха байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

Агуухэ Октябрьска революциин 36-дахи жэлэй ойтой дашарамдуулан, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Советскэ Армида ба Далайн-Сэрэгэй Хүсэнүүдтэ олон жэлдэ һайнаар алба хэһэнэй түлөө олон генералнууд, адмиралнууд, офицернууд ба болзорһоо үлүүлэн алба хэжэ байгаа старшинанууд, сержантнууд ба матросуудые орденууд болон медальнуудаар шагнаба.

Түрэл орон доторнай

Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн

Үсэгэлдэр, ноябриин 3-да, Москвада эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй Бүхэсоюзна зүблөөн дүүрэбэ.

Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиие саашадань хүгжөөхэ, тэрэнэй ассортиментые үргэдхэхэ ба эдеэ хоолой продуктнуудай шанарые һайжаруулха тухай СССР-эй эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин Министр нүхэр В. П. Зотовой элидхэлые зүблөөндэ хабаадагшад зүбшэн хэлсэбэ.

Эдеэ хоолой товарнуудай үйлэдбэрилгые үргэдхэлгэдэ, тэдэнэй шанарые ба ассортиментые һайжаруулгада эрид хубилалта хэхэ талаар промышленностиин үмэнэ байһан зорилгонууд тушаа Министр нүхэр Зотов тодорхойгоор хэлэбэ, мүн «Эдеэ хоолой товарнуудые үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ ба тэдэнэй шанарые һайжаруулха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба КПСС-эй Центральна Комитедэй Тогтоолые бэелүүлгэ хангагша хэмжээ-ябуулганууд тухай тодорхойгоор хэлэбэ.

Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин бүхы һалбаринуудаар шэнэ предприятинуудые бариха, тэдэниие шэнэ түхеэрэлгээр хангаха, үйлэдбэриин процессүүдые автоматизацилха ба механизацилха талаар үргэн программа хараалагдана. Мяха буйлуулха 144 предприятинуудые, тоһо, сыр үйлэдбэрилхэ 720 заводууд болон һү буйлуулха предприятинуудые, хилээмэнэй 372 заводууд ба механизированнэ пекаринуудые, промышленна томо центрнүүдтэхи талха татадаг заводуудай дэргэдэ багсалалгын цехүүдые һаяын 2—3 жэлнүүдэй турша дотор барихаар хараалагдана. Мүн шэнэ предприятинуудые байгуулһанай ба хүдэлмэрилжэ байһан предприятинуудые һэльбэн шэнэдхэһэнэй ашаар эдеэ хоолой промышленностиин бусад һалбаринуудай хүсэ шадал нилээд ехэдхэгдэхэ байна.

Промышленностиин зарим һалбаринуудай хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые, түхеэрэлгые болон олонхи предприятинуудта байһан нилээд ехэ резервнүүдые дутуугаар хэрэглэһэн ябадалые элидхэлшэ зааба.

Эдеэ хоолой промышленностиин предприятинуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй уялгань — хүдэлмэридөө дутагдалнуудые усадхаха, эдеэ хоолой продуктнуудые бүтээн гаргалгые ехэдхэхэ талаар даалгабаринуудые дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхэ ябадалда бүхы хүсэеэ табиха, тэрэнэй шанарыень һайжаруулха, тиин эрхим шанартай эдеэ хоолой элбэг дэлбэг товарнуудаар һаяын жэлнүүдтэ ороноо хангаха болоно.

59 хүн элидхэл тушаа үгэ хэлээ.

Эдеэ хоолой товарнуудые бүтээн гаргалга ехэдхэхын ба тэдэнэй шанарые һайжаруулха талаар мүнөө үедэ хараалагдаһан хэмжээнүүд хадаа эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй бэелүүлхэ айхабтар ехэ хүдэлмэриин гансахан лэ эхининь болоно гэжэ Министр нүхэр Зотов зүблөөнэй түгэсхэлдэ хэлэбэ. Дутагдалнуудые эрид шууд элирүүлхэ, тэдэниие усадхаха, советскэ арадта эдеэ хоолой продуктнуудые бүтээн гаргалгые хэлбэришэгүйгөөр ехэдхэн, үйлэдбэриингөө бүхы резервнүүдые хэрэглэхэ хэрэгтэй. Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд тэдэнэй үмэнэ табигдаһан зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ, мүн манай орон дотор коммунизм байгуулгын агууехэ хэрэгтэ өөһэдынгөө нэмэри оруулха байха гэжэ нүхэр Зотов найдуулба.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Г. М. Маленков, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Н. С. Хрущев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо А. И. Микоян, КПСС-эй МК-гэй секретарь нүхэр Н. А. Михайлов гэгшэд зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаба.

(ТАСС).

Москвада ба Ленинградта баярай суглаанууд болоно

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаанууд ба вечернүүд Москвада үнгэргэгдэнэ.

Ждановска районой ажалшадай баярай суглаан болобо. Хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон районой предприятинуудай эмхи зургаануудай албахаагшад, партиина, советскэ, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай түлөөлэгшэд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн, Л. М. Кагановичын нэрэмжэтэ 1-дэхи подшипникова заводой Культурын байшангай зал соо суглараба. КПСС-эй Московско городской комитедэй секретарь нүхэр В. И. Прохоров Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойдо зорюулагдаһан элидхэл хэбэ.

«Сварз» гэжэ заводто, «Парижская коммуна» гэжэ гуталай фабрикада, Измайловска бүд нэхэдэг фабрикада ба столицын бусад предприятинуудта болон эмхи зургаануудта баярай суглаанууд, һайндэртэ зорюулагдаһан вечернүүд үнгэргэгдөө.

(ТАСС).

**

ЛЕНИНГРАД, ноябриин 2. (ТАСС). Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаанууд мүнөөдэр городто эхилбэ. Гүрэнэй Ленинградска академическэ оперно бага театр соо Дзержинскэ районой ажалшадай баярай суглаан болобо. Хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад, районой партиина, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай түлөөлэгшэд зал соо сугларба.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ой тухай элидхэл КПСС-эй Дзержинскэ райкомой секретарь нүхэр В. И. Никитин хэбэ.

«Металлист» заводой хүдэлмэришэдтэ, № 1 «Пролетарская Победа» гэжэ фабрикада, Ленсоведэй нэрэмжэтэ технологическа институдай коллективтэ баярай суглаанууд ба вечернүүд болобо.

Булад ба прокат түсэбһөө гадуур

ДНЕПРОПЕТРОВСК. Дзержинскиин нэрэмжэтэ металлургическа заводой булад хайлуулагшад ба прокатчигууд Октябриин урда тээхи мүрысөөндэ оролсоод шэнэ амжалтануудые туйлана.

Бессемеровскэ цехын хайлуулагшад нэгэ конверторэй орондо, хоёр конвертор нэгэн доро хэрэглэнэ. Үсэгэлдэр тэдэнэр час бүридэ нэгэ нэгэ нэмэлтэ хайлуулга хэһэн байна.

Гурбадахи мартеновскэ цехын булад хайлуулагшад пеэшэнүүдээ ехээр халаажа, тэрэнэйнгээ ашаар бүхы хайлуулгануудаа түргэнөөр гаргаа. Алмагдаһан саг хэрэглэн турбан нэмэлтэ хайлуулга суудхэ соо нэмэжэ гаргаа.

Рельсо-валочна цехын прокатчигууд булад хайлуулагшадай шудхаһан зүйлнүүдые халуун зандань хүлеэн абадаг байна. Энэ хадаа методическа пеэшэнүүд соо тэдээниие халааха сагые нэгэ хахад дахин хороохо арга боломжо олгоһон байна. Октябриин 21-дэ инженер Авдеевэй халаан дүрбэн минута бүридэ тонно рельс түсэбһөө гадуур үгэһэн байна. Нэгэдэхи сортын продукци бүтээлгэ 7 процентээр дээшэлээ. Түмэр замай 100 километр харгыда хүрэхэ рельснүүдые рельс бүтээгшэд һарын эхинһээ хойшо даалгабариһаа гадуур гаргаба.

Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ оролсоһон Улан-Удын мяха-консервын комбинадай коллектив ажалай илалта туйлаба. Энэ коллектив үнгэрэгшэ һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид, октябриин 28-да дүүргэбэ. Түс комбинадай колбасна цех түсэбһөө гадуур 4 вагон продукци гаргаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колбасна цехын нүхэр Акишинагай хүтэлбэрилдэг шприцовщигуудай бригада. Түс бригада халаанайнгаа даалгабариие үдэр бүри 130—140 процент дүүргэнэ. Баруун гарһаа — бригадир Татьяна Акишина.

А. Мантасвай фото.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

★ Мяха-консервын ★ комбинадайхидай ажалай амжалта

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд Агууехэ Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаад, үйлэдбэри дээрэ ехэнүүд амжалтануудые туйлажа байна. Тэдэнэр валовой продукци гаргаха һарынгаа түсэбые октябриин 30-да дүүргээ.

Комбинадай консервын заводой ба колбасна цехын коллективүүд үргэнөөр дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Октябрь һарын түсэбһөө гадуур 300.000 банка консервэ, 400 центнер колбасна зүйлнүүдые тэдэнэр үйлэдбэрилөө.

Консервэшэд 1953 оной 10 һарын түсэбһөө гадуур нэгэ миллион банка консервэ үйлэдбэрилбэ. Комбинат дотор 1000 гаран новаторнууд жэлэйнгээ даалгабарита түсэбүүдые урид шалан дүүргэнхэй. Нүхэд Шевцов, Моноконов, Маслакова гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригаданууд халаан соо 2,5 нормонуудые дүүргэнэ. Коллективэйнгээ дунда алдаршаһан сооото новаторнууд Сахаровский, Цыденпилова гэгшэд жэлэй эхинһээ хойшо түс бүридөө 22 һарын даалгабаринуудые дүүргэнхэй.

А. Шестакова.

Нэгэ депогой түрүүшүүл

Галуута-Нуур станциин түмэрзамшад социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, эдэ үдэрнүүдтэ горьтой амжалтануудые туйлажа байна.

Депогой паровоз угаалгын цехынхид үндэр бүтээсэтэ ажалаараа коллектив соогоо түрүүлэн ябана. Тэдэнэр паровозуудые заһабарилха 9 һарынгаа түсэбые 130 процент дүүргээ һэн. Октябрь һара соо тэдэнэр мастер Школенкын хүтэлбэреэр бүри амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ, заһабариин өөрын үные 18,5 процентээр химдаруулан, ажалайнгаа бүтээсые ехээр дээшэлүүлбэ.

Заһабарилагшадһаа паровознигууд гээгдэнэгүй. Тэдэнэр суудхэ соо паровозуудаа дунда зэргээр 254 километртэ ябуулхын орондо 303 километртэ ябуулна. «Еа—2928» паровозой машинист Георгий Бухаров ноябриин 7-ной алдарта һайндэрые жэл бүри ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтадаг. Мүнөө нүхэр Бухаров урда жэлнүүдэйхиһээ бүришье амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ, паровозойнгоо скоростиие суудхэ соо дунда зэргээр 63 километрээр түргэдхэн, эрьессыень аяар 6 часаар доошолуулаа. Мүн тэрэшэлэн машинистнууд Мантуров, Бойко тэгшэд хүдэлмэридөө үндэр показательнуудые туйлана.

Октябрь һарын һүүлшын декадын хүдэлмэриин дүнгөөр мүрысөөндэ түрүүлжэ гараһан слесарьнууд нүхэд Дашиев, Балданов, Вишняков ба бусад депогой хүндэлэлэй доскада бэшэгдэнхэй. Эдэ новаторнууд халаан бүриингөө нормые 200—400 процент дүүргэнэ.

С. Данжеев.

СССР-эй орденууд ба медальнууд барюулагдаба

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Зүүн Сибириин түмэр замай Улан-Удын отделениин ехэ бүлэг хүдэлмэрилэгшэд олон жэлдэ һайнаар хүдэлмэрилһэнэй түлөө орден, медальнуудаар шагнагдаба. Ленинэй орденоор 57 хүн шагнагдаа. Тэрэ тоодо паровозно депогой машинист Г. Д. Афонин, стрелочник Д. Х. Вождаев, замай обходчик Е. Д. Белинский, замай мастер М. М. Кандрашкин ба бусад оролсоно.

Ажалай Улаан Тугай орденоор 119 хүн шагнагдаа. Тэдэнэй дунда замай обходчик Гомбо Бальжинимаев, паровозно машинист В. Д. Бабенко, түмэр замай отделениин начальнигай орлогшо И. А. Задерай болон бусад бии. Тиихэдэ, «Ажалай шэн габьяагай түлөө» медаляар 215 хүн, «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» медаляар 162 хүн шагнагдаһан байна.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо М. И. Чувыров СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй нэрэһээ шагнагдагшадта орден, медальнуудыень барюулба. Шагнал абагшадай зүгһөө вагонно участогай начальнигай орлогшо нүхэр Толстиков, Улан-Удын депогой машинист нүхэр Бабенко гэгшэд үгэ хэлэжэ, 1953—1954 онуудай үбэлэй сезон соо түмэр замаар ашаа шэрэхэ даалгабариие саг болзор соонь дүүргэжэ, хүдөө ажахые хүгжөөхэ гэһэн үргэн хүдэлөөндэ өөһэдынгөө хубитые оруулжа парти, правительствын анхарал оролдолгодо харюусахабди гэжэ мэдүүлээ.

КПСС-эй обкомой ба горкомой зүгһөө партиин горкомой секретарь нүхэр П. Е. Ножкин шагнал абагшадые халуунаар амаршалжа, саашанхи хүдэлмэридөө амжалта туйлахыень хүсэбэ.

Улан-Удэ станциин түмэрзамшадай коллектив Октябриин урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсан, абаһан уялгаяа сүм дүүргэжэ, ноябриин 7-ной һайндэрые угтаха байһанаа орден, медальнуудые барюулгын митинг дээрэ мэдүүлээ.

В. Воронов.

ХУДӨӨ АЖАХЫН РЕСПУБЛИКАНСКА ВЫСТАВКЭ

Түрүүшүүлэй жэшээгээр ажаллажа,

Наукын ба түрүү дүй дүршэлэй түйлалтануудые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленум онсо тэмдэглэнэн байна. Мүнөө үнгэрэгдэжэ байгаа худөө ажахын республиканска выставкэ энэ талаар ехэ удхашанартай байна.

Манай республикын түрүү колхозуудай ба МТС-үүдэй, эрхим колхознигуудай ба механизаторнуудай жэшээ дээрэһээ харахада, ажахынгаа бүхы һалбаринуудые ойрын 2—3 жэл соо эрид дэбжэхэ зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхэ бүхы арга боломжо бии байна. Колхозно байгуулалтада барагдашагүй ехэ резервүүдэй бии байные түрүүшүүлэй түйлалтанууд эли тодоор гэршэлнэ.

Худөө ажахын выставкэдэ хабаадаһан түрүү колхозууд, машинно-тракторна станцинууд, малай фермэнүүд, худөө ажахын түрүүшүүл хадаа түрүү агробиологическа наукын түйлалтануудые ажал худэлмэридөө хэрэглэжэ, нииитын ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ амжалтануудые түйлаһан байха юм.

Зорилго юуб гэхэдэ, выставкэдэ харуулагдаһан түрүүшүүлэй түйлалтануудые бүгэдын шадабари болгохо хэрэг болоно. Энэ хадаа колхозуудай нииитын ажахые эрид дэбжэхэ тон шухала үндэһэ һуури мүн.

Баян ургасын мастернууд

Худөө ажахын выставкын орооһото культурануудай зал соо олон тоото экспонадууд, диаграммануудаа таблицанууд, таряашад ба механизаторнуудай фотозурагууд табигдаһан. Метр хахад утатай аржагар шара шэниисэн, овёсой, хабарай хара таряанай хүнһөө үндэр боолтонууд манай колхозно таряашадай болон механизаторнуудай муу бэшэ үрэ дүн түйладаг байные гэршэлнэ.

Зэдын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ф. С. Таракановский) 1675 гектар орооһото таряанайнгаа бүхы талмай дээрэһээ гектар бүриһөө 16,3 центнер ургаса энэ жэлдэ абаһан байна. Тус колхозой амжалтые харуулһан стендые болон экспонадуудые выставкэ харагшад ехэ һонирхоно. Худөө ажахын энэ артель ургаса абаха түсэбөө 155 процент дүүргэһэн байха юм. Мүн гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө хаһа саг соонь дүүргэжэ, ерэхэ жэлэй тарилгын үрһэнэй фонд хүсэд хааган.

Энэ колхозой гэшүүд ягаад иимэ һайн амжалтануудые түйлааб гэхэдэ, һайнаар элдүүрилэгдэһэн, хоёр дахин хахалагдаһан пар ба хаһа саг соонь хахалагдаһан намарай хара газар дээрэ таряа тарилгаа хэһэн байна. Шииг нойто бариһан тулада тарилгынгаа бүхы талмайе хабар эртэ борнойлһон байгаа.

Тарилгын 248 гектар талмайе тарилга хэхынгээ урда тээ үнаалжа, һүүлээрнь лущени хээ. Хабарай хара таряанай 150 гектар талмай дээрэ нэмэлтэ үрэжүүлгэ хэгдээ. Эртын орооһото культурануудай тарилгые майн 10-да дүүргэһэн байна. Хабарай шэниисын 270 гектар талмай дээрэ хэрээһэлүүлэн тарилга хэгдээ. Бүхы тарилгань нэгэдэхи ба хоёрдохи классай, эрхим һайнаар сэбэрлэгдэһэн үрһөөр хэгдээ. Гадна, тарилга хэхынгээ урда тээ бүхы үрһээ нара һалхинда дулаасуулан шанаржуулһан байна. Тус колхоз орооһото культураар тус тус районда нютагжуулхын тулада тааруулан хубаарилһан үрһөөр бүхы шахуу тарилгаяа хэдэг болоо.

«Лютесценс—65» гэжэ шэниисын метр хахад үндэртэй, аржагар шара орооһотой, томо колосуудтай боолтонуудые экспонат болгон табиһан байна. Иимэ шэниисэ 37 гектар талмай дээрэ тарилгдаһан, гектар бүриһөө 27 центнер ургаса хуряагдаһан байха юм.

Юрын овёсой үндэр боолто хүнүүдые һонирхуулна. Экспонат болгон табигдаһан хоёр метр шахуу үндэртэй «Онохойская» гэжэ хабарай хара таряанай боолто хүнүүдые ехээр баясуулна. Иимэ хара таряанай 120 гектар талмайн гектар бүриһөө 20 центнер ургаса хуряагдаа.

Үндэр ургасын мастер, Социалистическэ Ажалай Герой Серапион Кириллович Киселёвой амжалтануудые харуулһан стендые хүн зон ехэ һонирхолтойгоор харана. **Нүхэр Киселев Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой таряанажалай бригадираар худэлмэрилхэ зуураа, 1939 оноһоо хойшо шэниисын тогтуурилтай ургаса гектар бүриһөө 15-һаа 25,5 центнер хүрэтэр жэл бүри абана. Тиихэдэ рекордно участогһаа гектар бүриин 30-һаа 55,5 центнер хүрэтэр ургаса хуряадаг. Энэ жэлдэ сагай уларилай муу байбашье, шэниисын гектар бүриһөө 18 центнер ургаса тэрэнэй бригада абаа.** Агротехническэ гол комплексоор бэелүүлдэг дээрэһээ нүхэр Киселев эдэ амжалтануудые түйлажа шадаа.

Олон жэлэй ногоонуудай үрһэнэй валовой суглуулгын ургалтые харуулһан диаграммануудые экспонадууд энэ зал соо мүн лэ харуулагдана. Олон жэлэй ногоо тарилгые хүгжөөлгэ ногоо тарилгатай севооборотдо республикын колхозуудай хүсэд орохо хэрэгтэ ехэ удхашанартай.

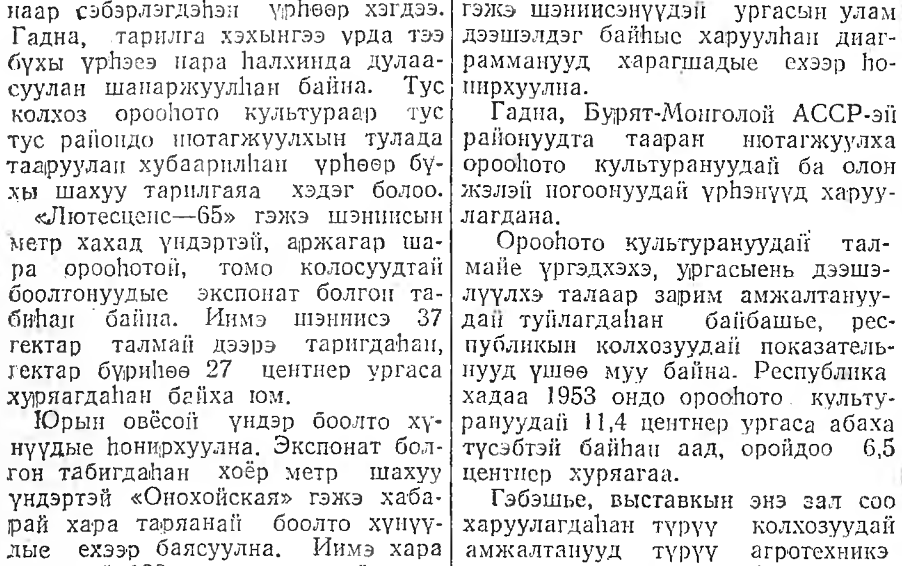
Энэ талаар Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик», Мухаршэбэрэй аймагай «Искра» колхозуудай үрһэнэй тусхай ажахынууд бага бэшэ амжалтануудые түйлаһан байна. Жэшээлхэдэ, «Улаан-Эрхирик» колхоз энэ жэлдэ люцерньын 10 гектар тарилгын гектар бүриһөө 1 центнер 20 килограмм үрһэ абаа. Энэнь юрын гуримаар тарилга хэбэл 12 гектар, квадратно-гнездовой аргаар тарилга хэбэл 40 гектар талмайда хүрэхэ байна.

Кабанскын, Бичурын сортовой участогуудай туршалгын худэлмэриин үрэ дүнгүүд ехэ һонирхолтой. Тарилга эртэ хэхэ бүри, үрһэ хаяха нормые дээшэлүүлхэ бүри Кабанскын аймагай эрхэ байлалда «Лютесценс—62», «Альбидум 3700» гэжэ шэниисэнүүдэй ургасын улам дээшэлдэг байһые харуулһан диаграммануд харагшадые ехээр һонирхуулна.

Гадна, Бурят-Монголой АССР-эй районуудта тааран нютагжуулха орооһото культурануудай ба олон жэлэй ногоонуудай үрһэнүүд харуулагдана.

Орооһото культурануудай талмайе үргэдхэхэ, ургасыень дээшэлүүлхэ талаар зарим амжалтануудай түйлагдаһан байбашье, республикын колхозуудай показательнууд үшөө муу байна. Республика хадаа 1953 ондо орооһото культурануудай 11,4 центнер ургаса абаха түсэбтэй байһан аад, оройдоо 6,5 центнер хуряагаа.

Гэбэшье, выставкын энэ зал соо харуулагдаһан түрүү колхозуудай амжалтанууд түрүү агротехникэ үргэнөөр хэрэглэн, орооһото культурануудай ургасые эрид ехээр дээшэлүүлжэ, КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэрине амжалтатайгаар бэелүүлхэ арга боломжотой байһыемнай элеэр харуулна.

Худөө ажахын республиканска выставкэдэ эдэ үдэрнүүдтэ хүн зон олон. Выставка харахаяа ерэгшэд экспонадуудтай танилсажа, худөө ажахын түрүүшүүлэй амжалтануудые харана. Иланғаяа малажалай павильондудта хүнүүд олоороо суглана. Үнеэдэй байра соо зооветеринарна институдай һуралсал-туршалгын ажахын ба республикын олон колхозуудай симментальска үүлтэрэй үнеэдые выставкэдэ ерэгшэд һонирхон харана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: малажалай павильон соо симментальска үүлтэрэй үнеэдүүд байна.

Олзо ехэтэй һалбаринууд

1. ШУБУУ ҮСХЭБЭРИЛГЭ

Шубуу үсхэбэрилгые улам саашадань хүгжөөхэ гэшэ колхозуудай шухала зорилго болоно. Колхоз бүхэн хахалагдадаг газарай 100 гектар бүхэндэ жэлдээ 110 үндэгэ үгэдэг 340 тахяатай байха зэргэтэй. Мүн үһэ сөөрэмтэй бэлшээриин газартай колхозууд галуу, нугаһа үсхэбэрилхэ ёһотой гэжэ «СССР-эй худөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэмжээнүүд тухай» КПСС-эй ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол соо хэлэгдэнэ.

Тиимэһээ энэ түүхэтэ тогтоолые бэелүүлхын тула манай республикын колхозууд нютагай эрхэ байдалые хараадаа абан, хахалагдадаг газарай 100 гектар бүхэндэ 1953 ондо 75,3 тахяа, 1954 ондо—100, 1955 ондо—150 толгой тахяа үсхэбэрилхэ болоно. Энэ түсэбэй ёһоор 1955 ондо республикын колхозуудта 370 мянган тахяа тоологдохо юм, тэрэ тоодо 20 мянган галуун ба нугаһан байха.

Мүнөө республикын олонхи колхозууд энэ олзо ехэтэй ажахые һайнаар эрхилжэ байна. Жэшээлхэдэ, Байкало-Кударын аймагай колхозууд дунда жэшээгээр шубуун ажахыһаа 100 гектар хахалагдадаг талмай бүхэндэ 965 түхэригэй, Прибайкальска аймаг—800, Сэлэнгын — 687 түхэригэй олзо доход оруулдаг болонхой.

Кабанскын ба Прибайкальска аймагай колхозууд хахалагдадаг 100 гектар талмай бүхэндэ 119 — 117 тахяатай боложо, 1953 ондо хараалагдаһан даалгабаряа холо үлүүлэн дүүргээ.

Шубуу үсхэбэрилхэ хэрэгэй олзо ехэтэй байһые Байкало-Кударын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой шубуунай фермэ дээрэ (даагшань С. П. Печкина) жэшээ болгон харуулжа болоно.

Энэ фермэ 1953 оной 9 һарын туршада үндэгэлдэг 1 тахяа бүхэнһөө 75 үндэгэ абажа, колхоздоо хамта 11950 түхэригэй олзо оруулаа. Теэд энэ жэлэй эсэс болотор хамтадаа тахяа бүриһөө 110 үндэгэ абахаар тус фермэ хараална.

Шубуу үсхэбэрилгын талаар ехэ амжалта түйлаһан Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо мүнөө 2998 толгой тахяа тоологдоно. Иигэжэ энэ колхоз 100 гектар хахалагдадаг талмай бүхэндэ 189,5 тахяатай боложо шадаһан байна.

Эдэ баримтанууд манай республикын колхозуудай энэ олзо ехэтэ ажахые улам һайнаар эрхилхэ бүхы арга боломжотой байһые харуулна.

2. ЗҮГЫ

Худөө ажахын республиканска выставкэ республикын колхозуудай һүүлэй 7 жэлэй туршада зүгы үсхэбэрилхэ ажахыгаа нилээд ехээр дээшэлүүлһэнине харуулна. Иланғаяа Заиграйн, Баргажанай, Тарбагатайн, Бичурын ба бусад аймагуудай колхозууд энэ олзо ехэтэй ажахые һайнаар эрхилнэ.

Эндэ республикын түрүү зүгышэд нүхэд Н. Толстихин, М. Садовский, П. Разницын гэгшэдэй түрүү дүй дүршэл дэлгэрэнгыгээр, олондо ойлгосотойгоор харуулагдана.

Баргажанай аймагай Ворошиловой нэрэмжэтэ колхозой зүгышэн Н. А. Толстихин зүгы үсхэбэрилхэ хэрэгые хүйтэн шэмэрүүн уларилтай республикын аймагуудта эрхилхэ үүсхэл гаргаһан байгаа гэжэ выставкын стенд дээрэ бэшээтэй. Николай Аверьянович һүүлшын 4 жэлэй туршада эрхилжэ байгаа пасекынгаа зүгын бүлэнүүдэй тоо 4 дахин олон болгожо шадаа. Тиихэ зуураа, тэдэнэй ашаг олзо үгэлгые нилээд дээшэлүүлжэ, зүгын бүлэ бүхэнһөө дунда жэшээгээр 35—77 килограмм мёд абана.

Мүн Заиграйн аймагай Димитровой нэрэмжэтэ колхозой зүгышэн М. П. Садовский зүгын бүлэ бүхэнһөө 40—60 килограмм мёд ба 1,6 килограмм хүрэтэр воск абана. Тэрэшэлэн Бичурын аймагай «Заря коммунизма» колхозой зүгышэн П. Т. Разницын 1953 ондо зүгын бүлэ бүхэнһөө дунда жэшээгээр 49,5 килограмм мёд абажа, колхоздоо 20 тонно мёд тушааһан байна. Энэ нүхэр эрхим ажалайнгаа түлөө 150 килограмм мёд нэмэлтэ түлэбэри абаа.

Эдэ түрүү зүгышэд өөрынгөө ажалые зүбөөр эмхидхэжэ, нэн түрүүн зүгын тэжээлэй һайн база байгуулжа шадаһанай ашаар эдэ амжалтануудые түйлаа.

Зүгын ямар тэжээл хэрэглэдэг, тус тус сортын ургасаһаа ямар мёд суглардаг байһые тэндэ табигдаһан экспонадууд харуулна.

Зүгы өөрөө олзо үгэхэһөө гадна, тэрэ хадаа таригдамал ургасанууд—гречихэ, үрэ-жэмэстэ сад, наран сэсэг гэхэ мэтэ культурануудай сэсэгүүдһээ мёд суглуулха зуураа, тэдэнэй сэсэгүүдые тооһотуулан үрэжүүлжэ, ургасыень 50—60 процентээр дээшэлүүлдэг юм.

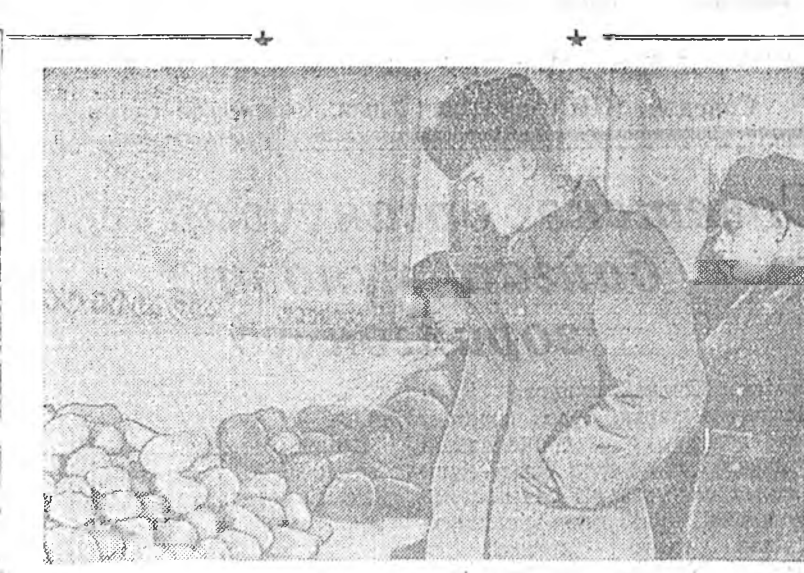
3. ҮРЭ-ЖЭМЭСТЭ САД

Үрэ-жэмэстэ сад тарилга манай республикада бүри һаянай эрхилэгдэдэг болоо. Советскэ биологическа наукын түрүү түйлалтануудые, советскэ агуу ехэ биолог Мичуринай арга методуудые хэрэглэн, манай республикын эдэбхитэй садоводууд халуунай орондо ургадаг зарим жэмэстэ мододые хүйтэн уларилда тааруулан ургуулдаг болонхой.

Мүнөө манай республикын хэдэн арбаад колхозууд энэ ажахые амжалтатайгаар эрхилнэ. Үрэ жэмэстэ садууд аяар холын Баргажанда, Түнхэндэ сэсэглэн һалбарна.

1947 онтой сасуулбал 1953 ондо сад тарилга 203 процентээр үргэдөө. Теэд, тэрэнэй олзо доход үгэлгэ республика дотор мүнөө 286 мянган түхэриг болонхой.

Мүнөө үрэ жэмэстэ сад тарилга хаа хаанагүй эрхилэгдэнэ. Колхозно садоводууд аймаг, нютаг бүхэндөө тааруулан шэнэ шэнэ сортнуудые бии болгожо, советскэ биологическа наукада өөһэдынгөө оруулалтые хэнэ.

Манай республикын түрүү колхозууд, МТС-үүд, колхознигууд, механизаторнууд ба мэргэжэлтэд мүнөө боложо байгаа худөө ажахын республиканска выставкэ дээрэ өөрынгөө ажалай амжалтануудые харуулжа байна. Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Анна Николаевна Макарова жэлһээ жэл бүри хартаабхын үндэр ургаса абана. Тэрэнэйнгээ түлөө нүхэр Макарова энэ выставкэдэ хабаадана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Макаровагай ургуулһан хартаабхые выставкэдэ эрэгшэд хаража байна.

Овощь, хартаабха ехээр ургуулжа болохо

Хартаабхые квадратно-гнездовой аргаар тарилгын техникые харуулһан макет «Хартаабха ба овощиин таһагта» ороһон хүнүүдэй анхаралые хандуулна. Эндэ ороһон колхознигууд, һурагшад, албахаагшад ба гэрэй эзэн эхэнэрнүүд хартаабхые иимэ аргаар яажа таридаг тухай, юрын тарилгада орходоо энэ тарилгын ямар үлүү һайн байһан тухай хөөрөөе шагнана.

Зэдын аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой нүхэр М. Плюснинагай хүтэлбэрилдэг огородой бригадынхидай ургуулһан тон томо һонгинонуудые хүнүүд һонирхон харана. Энэ бригада мүнөө жэлдэ гектарһаа 140 центнер һонгино хуряаһан байгаа.

Мүн Байкало-Кударын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой огородой бригадын бригадир Е. Г. Орловагай ургуулһан тэбэри дүүрэн гэхээр томо сагаан капустанууд хүнүүдэй анхаралые хандуулна. Нүхэр Орлова капустын рассадые шэнэ газарһаа абтаһан дэгнүүлхэнүүд ба иимэ газарай шоройтой саарһан стаканчигууд соо ургуулха түрүү арга республика дотороо эгээн түрүүн хэрэглэһэн байна. Иимэ арга хэрэглэһэнэй ашаар нүхэр Орлова мүнөө жэлдэ гектарһаа 500 центнер капуста суглуулаа.

Нүхэр Орловагай портредэй доро, тэрэнэй худэлмэриин методууд тобшохоноор бэшэгдэнхэй. Мүн эндэнь торф ба үжэнхэй наг шэбхэ нэгшээгдэмэл горшоогууд соо капустын рассадые яажа һуулгаха, иимэ горшоогуудые яажа бэлэдхэхэ тухай заагдана.

Манай республикын хартаабха тарилгын түрүүшүүлэй—Заиграйн аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой звеньевой нүхэр Шурыгинагай, Прибайкальска аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой звеньевой нүхэр Макаровагай портредууд энэ таһаг соо үлгэгдэнхэй. Хартаабха тарилгын түрүү аргануудые хэрэглэй, эдэ звеньевойнууд байгша ондо бүхы талмайнгаа бүриһөө дунда зэргээр 150 центнер хартаабха хуряаһан байха юм. Байгша ондо сагай уларилай тон муу условитой байһан дээрэһээ, тэдэнэй жэлэйнь худэлмэриин дүнгүүд урда жэлнүүдэйхидэнь хүрэнэгүй. Гэбэшье, хартаабха тарилгын түрүү агротехникэ хэрэглээд, ургасынгаа хойноһоо жэшээтэ һайнаар харууһалаад, нютагай ба минеральна үтэгжүүлгэнүүдээр нэмэлтэ тэжээл үгөөд байхадаа сагай уларилай хэршье муу условида яһала үндэр ургаса хуряагдажа болохо байна гэжэ тэдэнэй энэ жэлэй худэлмэриин дүнгүүд харуулна. Хартаабха тарилгын эдэ түрүүшүүл хартаабхаяа квадратно-гнездовой аргаар тарихаһаа гадна, хартаабхынгаа үрһэ хүрэнгые яровизацилдаг, ургажа байха үедэнь бүхэли зундаа ургасые һайнаар харууһалжа, буртаг ногоонуудыень түүдэг, шоройень обоолдог, ряд хоорондынь газарые элдүүрилдэг, нэмэлтэ тэжээл үгэдэг байха юм.

Столицынгаа ажалшадта Улан-Удэ городой столовонуудай трестын хамһабариин ажахын ямар һайн овощь ургуулжа үгэһыень тэдэнэй экспонадууд дээрэһээ харагдана.

Хартаабха ба овощь ургуулгаар эрхим амжалтануудые түйлаһан колхозууд болон түрүүшүүлэй худэлмэриин дүнгүүдые харуулһан гоё һайхан диаграммануд, таблицанууд хадаа манай республикын колхозуудта хартаабха ба овощиин ургасые саашадань хэмжээлэшэгүй ехээр дээшэлүүлхэ, тиигэжэ худөө ажахын энэ гол шухала, олзо доход ехэтэй һалбарине партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй тогтоол соо эригдэһэн хэмжээндэ хүрэтэр түргэнөөр хүгжөөхэ угаа ехэ арга боломжонууд ба резервүүдэй бии байһые дахин дахин гэршэлнэ.

В. Дерюгина.

Ашаг шэмэ ехэтэй малай аша үрэнь иимэ

Малажал хадаа республикын колхозуудай гол шухала, олзо доход ехээр үгэдэг һалбари мүн. Энэ һалбарине шадамараар эрхилдэг, малаа зоотехническэ заабариин ёһоор харууһалдаг, һайнаар эдеэлүүлдэг ба типовой һайн байрада байлгадаг колхозуудай ямар ехэ амжалта түйладаг байһыень худөө ажахын республиканска выставкэдэ асарагдаһан экспонадуудые харахадаа ойлгохоор.

Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай Маленковой нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Бутыдма Будаевна Ринчинова байгша оной 9 һарын турша соо 2704 литр һү һаажа, һаалишадай республиканска мүрысөөндэ түрүүлээд, энэ выставкэдэ хүндэтэ һууринуудай нэгые эзэлэн ерээ. Республиканска выставкэдэ хабаадалсажа байһан бусадшье һаалишад үнеэдэй ехэхэн һү һааһан байна. Эдэ һаалишад ягаад иимэ амжалтануудые түйлаһан? Түбхын түрүүн, тэдэнэр үнеэдэе дүүрэн рационоор, һайнаар эдеэлүүлнэ. Намар тээшэ, сентябрь соо бэлшээриин ногоонэй муудахада, үнеэдтэ нэмэлтэ тэжээл болгон корнеплодууд ба овощиин набша эдеэлүүлдэг, ороохо таряанай концентрадуудтай холимо эдеэлүүлэ, тиимэ зуураа минеральна тэжээл—дабһа дуран соонь үгэлэдэг байна.

Колхозно малшадай үнэн сэхээр, оролдосотой һайнаар ажаллаһанай ашаар республикынмнай колхозуудай малай тоо толгойн олошоролтой хамта, тэдэнһээ абтадаг олзо доход ехэ болоно. Жэшээнь, 1940 онойхитой сасуулбал, 1952 ондо малажалһаа 231,4 процент ехэ олзо доход абтаа. **Тиихэдэ 1940 ондо бүхы һалбаринуудһаа абтаһан олзо доходой 39,9 процентнь малажалһаа ороһон байгаа һаа, 1952 ондо 51,8 процентнь малажалһаа оруулагдаа.** Тэрээнтэй хамта, малажалай валовой продукци, тэдэнние гүрэндэ тушаалга ба ажалта үдэртэ хубаалга нилээд дээшэлээ.

Хони ба гахай үсхэбэрилгын ямар ехээр хүгжөөгдэһыень, тэдэнһээ ямар ехэ олзо доход колхозуудай абадаг болоһыень выставкын материалнууд элеэр харуулна. **Жэшээнь, Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой СТФ-е абаад үзэбэл, тус фермэ 1953 ондо гахай үсхэбэрилгын түсэбөө 71 толгойгоор үлүүлэн дүүргэжэ, 97878 түхэригэй олзо доход колхоздоо оруулба.** Иимэ доход гансашье поршоохонуудые худалдажа бэшэ, мүн улам олон гахайнуудые шахажа, эрхим шанартай мяха гүрэндөө тушаадаг, гүрэндөө ба колхозно рынок дээрэ худалдадаг байһанай ашаар абана. Энэ фермэ 1951 ондо 40 гахай шахажа таргалуулһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 126 гахай шахаһан байха юм.

Тэрэшэлэн Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз олзо доход ехэтэй энэ һалбарида анхаралаа ехээр хандуулна, 1951 ондо 367 гахайтай байгаа һаа, байгша ондо 715 гахайтай болоо. Тиин энэ жэлдэ гахайн-товарна фермэһээ 115 мянган түхэригэй олзо доход абтаа.

—Мүнөө фермэдээ тэжээл бүйлуулха заводской шэнэ кормозапарник, ороохо бутаргадаг, корнеклубнеплодуудые угаадаг ба бусад машинануудые ашаглажа эхилһэн дээрэһээ гахайнуудаа бүри амжалтатайгаар үсхэбэрилхэ, бүри ехэ олзо доход абаха аргатай болобобди,—гэжэ «Улаан Оронго» колхозой СТФ-е даагша Тихон Кудинцов хөөрэнэ.

Республикын олохон колхозуудта хонидой үүлтэрые һайжаруулха ехэхэн худэлмэриин ябуулагдаһанай эсэстэ хонин һүрэгэйнь шанар нилээд һайжараа, нарин ба нарибтар нооһотой хонидой тоо олошороо. Выставкэдэ асарагдаһан һайн үүлтэрэй хонидые харахада энэ тухай ойлгохоор. Жэшээлхэдэ, Мухаршэбэрэй аймагай «Искра» колхозһоо асарагдаһан хуса 8,8 килограмм нооһо, Бичурын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозһоо асарагдаһан хуса 7,7 килограмм нооһо үгэһэн байна. Эдэ колхозууд нэгэ хонинһоо дунда зэргээр 4,5 хүрэтэр килограмм нооһо хайшалдаг. Энэ Ворошиловай нэрэмжэтэ колхоздо племенной худэлмэриин һайнаар ябуулагдадагһан ашаар ашаг ехэтэй нарин ба нарибтар нооһотой хонидой тоо улам олошорно, тус һалбаринһаа олзо доход ехээр абтана. Гэбэшье, энэ нэгэ бишыхан жэшээ харуулха хэрэгтэй гэжэ һанагдана. Тус колхозой хүршэ болохо «Заря коммунизма» гэжэ артелиин хүтэлбэрилэгшэд хонидойнгоо үүлтэрые һайжаруулхын түлөө оролдодоггүй байна. Тэрэнэй эсэстэ энэ колхоз мүнөө нарин нооһотой үүлтэрэй нэгэшье толгой хонигүй, нарибтар нооһотой хонидой үүлтэрэй оройдоо 16 толгой хонитой юм.

Тарбагатайн аймагай «Победа» колхозой «Хороший», «Звездочка», «Верба» гэжэ ородой хатарша үүлтэрэй, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой «Самара», «Союзник» гэжэ орловско хатарша үүлтэрэй моридые мүнөө выставкэ дээрэ дахинаа харабабди. Энэ зун-намартаа республиканска ипподром дээрэ эдэ моридой ямар гайхалтайгаар хатардагыень урмашан хараһан байгаабди.

Выставкын нэгэ таһагта гурбан литрын 7 шэл соо, нэгэ литрын 7 шэл соо, хахад литрын 8 шэл соо, хахадай хахад литрын 6 шэл соо һүн хэгдэнхэй, ябтаран харагдана. Энэ хадаа зооветеринарна институдай һуралсалай-туршалгын ажахын «Гулвэ» гэжэ үнеэнэй нэгэ сүүдхэ соо үгэһэн һүн гэшэе. Энэ үнеэн түрүүшүүн жэлдэ һаалигахада 6280 литр һү үгэһэн байгаа. Тус ажахын «Сметанка» гэжэ үнеэн 6080 литр, «Рябина»—6297 литр һү һаалигаһан байха юм. Гэбэшье, гансал энэ һуралсалай-туршалгын ажахы бэшэ, мүн манай эндэхи зарим колхозуудайшье үнеэдэй ехэ һүн һаагдана.

Энэ показательнуудые юу харуулнаб? Племенной худэлмэриие эршэмтэйгээр ябуулан, үнеэдэйнгээ үүлтэрые һайжаруулха, ашаг шэмэ ехээр үгэдэг үнеэдэй һүргэүүдые болохо арга боломжо колхоз бүхэндэ бии гэжэ эдэ показательнууд дахин гэршэлнэ.

Б. Мунгонов.

ХУДӨӨ АЖАХЫН РЕСПУБЛИКАНСКА ВЫСТАВКЭ

...худөө ажахыгаа эрид ехээр дэбжэзэ!

Республикын колхозуудай ажахын гол һалбаринуудай нэгэн хадаа хони үсхэбэрилгэ болоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын түрүү колхозууд хониин һүрэгые ашаг ехэтэй, хүгжэнги һалбари болгохын түлөө горьтой хүдэлмэри ябуулһан байна. Энээнэй ашаар түрүү колхозууд ба хониной-товарна фермэнүүд хониинһоо нооһо хайшалалга дээшэлүүлжэ, үүлтэрыень һайжаруулжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой эрхим сакманщица Елизавета Бухальцева павильон соо хонидтоо тэжээл үгэжэ байна.

Малай тэжээл элбэгээр бэлэдхэлгэ—шухала зорилго

Ойрын 2—3 жэл соо оронойхүдөө ажахые эрид хүгжөөхэ зорилгын бэелүүлэгдэжэ байхада тэжээлэй бата бэхи база байгуулха тухай асуудал бүри хурсаар табигдажа байна. Мүнөө үнгэргэгдэжэ байгаа республиканска хүдөө ажахын выставкын тэжээл бэлэдхэлэй таһагта ороходо манай эндэ хээрын сабшаланһаа, мүн тэжээлэй корнеплодуудые тарижа үндэр баян ургаса ургуулжа яһала болохо арга боломжонууд эли тодоор харуулагдана. Үнгэрһэн 1952 ондо республикын колхозуудта бүхы дээрээ сабшалангай гектар газарһаа дунда зэргээр 7,2 центнер үбһэн, тиихэдэ тэргэнги Хориин аймагай колхозуудта гектарһаа арайхан гэжэ 4 центнер үбһэн хуряагдаһан байгаа. Мүн тэрэ жэлдэ республикын колхозуудта бүхы дээрээ тэжээлэй корнеплодуудай ургаса гектар газарһаа дунда зэргээр 26 центнер, гэтэрэнги Курумканай аймагта 9 центнер, түрүү Кударын аймагта 64 центнер хуряагдаһан, тиихэдэ Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Ф. А. Перевозникова даалгагдаһан участогайнгаа гектар бүриһөө 680 центнер ургаса хуряаһан байна.

Хээрын сабшалан дээрэһээ үбһэ ногооной үндэр ургаса ургуулха арга боломжонуудые республикын колхозуудай түрүү луговодууд өөрынгөө хүдэлмэриин дүй дүршэл дээрэһээ эли тодоор харуулжа үгэнэ. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн, республикын суута луговод нүхэр Батышев жэл бүри үбһэ ногооной үндэр ургаса хуряадаг. Тэрэ 1952 ондо даалгагдаһан бүхы участогайнгаа гектар бүриһөө дунда зэргээр 45 центнер, рекордно участогайнгаа гектар бүриһөө 123,6 центнер, 1953 ондо хэээн даалгагдаһан участогайнгаа гектар бүриһөө дунда зэргээр 23 центнер, рекордно участогайнгаа гектар бүриһөө 120 центнер ургаса хуряагаа.

Заиграйн аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой луговод нүхэр Данилов энэ жэлдэ 35 гектар дээрэһээ дунда зэргээр 29 центнер, 4 гектар туршалгынгаа участок дээрэһээ гектар бүриин 65 центнер үбһэ хуряагаа. Энэ амжалта яагаад туйлагдааб гэхэдэ, үнгэрһэн жэлэй намар, энэ жэлэй эхеэр сабшалан һайжаруулгын ехэхэн хүдэлмэри хэһэн байна. Нүхэр Данилов урдань бии байһан уһалууриингаа канаванууды бүлтыень заһабарилжа ашаглалтада оруулһан ба 11 километр утатай шэнэ канава татаһан байгаа. Энээнэй ашаар өөрынгөө участогһаа гадна колхозойнгоо сабшалангай 220 гектар газарые 3 дахин уһалһан байха юм.

Сабшалан болон бэлшээриин газар һайжаруулха талаар Мухаршэбэрэй аймагай «Гигант» колхоздо Гашейн МТС-эй механизаторнуудай хэһэн хүдэлмэри выставкэдэ үргэнөөр харуулагдаа.

Мүн выставкэдэ ногоо тарижа үндэр ургаса ургуулжа болохо арга боломжонууд үргэнөөр харуулагдаа. Иволгын аймагай «1-ое Мая» колхозой тэжээл бэлэдхэлэй бригадын хүдэлмэриин дүй дүршэл бэшэгдэжэ табигданхай. Тус бригадын бригадир нүхэр Москвитинай хүтэлбэри доро энэ жэлдэ 50 гектар газар дээрэ люцерн таряад, гектар бүриһөө 30 центнер ургаса хуряагаа. Урдань гектарһаа 2—3 центнер үбһэ хуряагдадаг 30 гаран гектар газарые хахалжа зелёнко таряад, гектар бүриһөө 80 центнер ургаса хуряаһан байна. Мүн энэ аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз нэгэ гектар газарһаа дунда зэргээр 400 центнер, Чапаевай нэрэмжэтэ колхоз 360 центнер турнепс хуряаһан байна.

Манай хүдөө ажахы юу үгэнэб

Выставкэ дээрэ республикын хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудай түрүүшүүлэй туйлалтануудтай зэргэсэн Улан-Удын промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй туйлаһан амжалтанууд харуулагдаһан байна.

1. МЯХА-КОНСЕРВНЭ КОМБИНАДАЙХИДАЙ ЭКСПОНАДУУД

Эндэ Улан-Удын мяха-консервнэ комбинадай үйлэдбэрилһэн продукци үргэн ассортименттэйгээр харуулагданхай. Тус комбинат бүтээн гаргадаг продукциингаа шанарые һүүлэй жэлнүүдтэ һайжаруулхатаяа хамта, тэрэнэй ассортиментые нилээд үргэдхөө. Комбинат мяханай продукци үйлэдбэрилгые энэ жэлдэ 1950 онойхиһоо 78 процент ехэ болгоһон байна. Консервэ үйлэдбэрилгэ комбинадай шухала һалбаринуудай нэгэниинь болонхой. Энэ жэлдэ консервэ үйлэдбэрилгэ 1941 онойхиһоо 79 процентээр ехэ болоо. Комбинадай гаргадаг олон ондоо сортын консервэнүүдэй эгээн һайн шанартай 9 сортын консервэнүүд выставкэ дээрэ харуулагдаһан байна.

Мүн комбинадай гаргадаг 17 ондоо сортын колбасна зүйлнүүд выставкэдэ табигданхай. Колбаса үйлэдбэрилгые комбинат энэ жэлдэ 1940 онойхиһоо 2,5 дахин ехэ болгоһон байна. Комбинадай бүхы үйлэдбэриин гүйсэд механизацилагдаһан тухай фотозурагууд харуулагданхай.

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай коллектив ажалшадые эдеэ хоолой, илангаяа мяханай зүйлнүүдээр эгээн ехээр хангаха, хүн зоной хангагдасые ойрын 2—3 жэлэй турша соо эрид ехээр дээшэлүүлхэ гэһэн парти, правительствын табиһан шухала зорилгые дүүргэлгэдэ бүхы хүсэеэ элсүүлэн ажаллажа байна гэжэ эндэ элеэр харагдана.

2. ХҮДӨӨ АЖАХЫДА ХЭРЭГТЭЙ ПРОДУКЦИ

Тус комбинат гансал консервэ, колбаса ба мяханай бусад продукци үйлэдбэрилнэ бэшэ, харин хүдөө ажахыда шухала хэрэгтэй продукци үйлэдбэрилдэг байна.

Комбинат мүнөө залуу малда эдюулхэ яһанай гурил гаргана. Энэ гурил эдиһэн залуу мал тэнхээ һайнтайгаар, тобир тарганаар ондо ородог.

Мүн гахайда, тахяада эдюулхэ яһа-мяханай үлэгдэлнүүдээр хэгдэһэн гурил эндэ бии. Энэ гурилаар комбинированнэ тэжээл бэлэдхэжэ, эбэртэ бодо малда үгэжэ болохо юм.

Малай эбэрээр ба туруугаар хэгдэһэн гурилшье эндэ табиганхай. Энэ хадаа тарьянай поли дээрэ агротехническэ үтэгжүүлгэ хэхэдэ тон һайн, аша үрэ ехэтэй байдаг.

3. СЭМБЭ НЭХЭГШЭДЭЙ ЭКСПОНАДУУД

БМАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ Улан-Удын сэмбын фабрикын үйлэдбэрилһэн продукци ажалшадай анхаралые ехээр хандуулна. Тус фабрикын нэхэһэн улаан ба ногоон, хара ба хүрин үнгэтэй сэмбэнүүд, һайн шанартай зөөлэн одеялануд эндэ табигданхай.

Фабрикын валовой продукци гаргалга 1947 онойхитой сасуулхада энэ жэлдэ 7,5 дахин ехэ болгогдоһон байна. Мүн тиихэдэ, энэ болзор соо фабрикын хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай бүтээсэ дүрбэ дахин дээшэлээ. Мүнөө энэ фабрика республикынгаа хүдөө ажахыһаа ороһон түүхэй эдээр һайн шанартай сэмбэ нэхээд, ороной элдэб республиканууд эльгээнэ.

Эндэ табигдаһан продукциие харахадаа хүнүүд ехээр урмашана.

4. ЗОХИД, ГОЁ ҺАЙХАН ХУБСАҺА ЕХЭЭР ҮЙЛЭДБЭРИЛХЭ

Республикын олзоборилгын артельнүүдэй үйлэдбэрилһэн продукци хүнүүдые ехээр һонирхуулна. Тэдэнэй тоодо «Кооператор-комсомолец» артелиин гаргадаг хүүгэдэй трикотажна хубсаһанууд ба валенканууд оролсоно.

«Победа» артелиин хүдэлмэрилэгшэдэй оёһон булгайр дэгэлнүүд, эхэнэрнүүдэй олон түхэлэй шляпанууд, платьенууд ба бусадшье хубсаһан бии. Энэ павильон соо республикын олзоборилгын эрхим артельнүүдэй үйлэдбэрилһэн һайн шанартай продукци харуулагдаһан байна. Гэбэшье, манай республикын олзоборилгын артельнүүд бүлтэ иимэ продукци гаргана бэшэ, харин зарим артельнүүд муу шанартай, хуушан түхэлэй хубсаһа гаргадаг байһаар.

Зорилго юуб гэхэдэ, үргэн хэрэглэлэй промышленна товарнуудые үйлэдбэрилгэ үргэдхэхэ ба шанарыень һайжаруулха, ажалшадта зохид һайн, гоё һайхан хубсаһа ехээр гаргаха гэһэн парти, правительствын заабарие республикын олзоборилгын бүхы артельнүүд заатагүй дүүргэхэ зэргэтэй.

5. ҺОНИРХОЛТОЙ ПАВИЛЬОН

«Ой тайга ба ангай арһан» гэжэ павильон соо орогшод тэндэ табигдаһан экспонадуудые хараад, манай республикын ой тайгада бии байгаа гайхамшагта баялигуудтай һайнаар танилсана. Павильон соо ороходо шара үнэгэнэй хасуурии саанаһаа гаража ябаһаниинь харагдана. Хүшын оройдо хэрмэн һамар сүмэжэ байна. Нүгөөдэ модон дээрэ һойр толгойгоо үргэжэрхёод һууна.

Павильоной баруун ханада булганай, халтар хара ба шара үнэгэнэй, шоныи, шэлүүһэнэй, ондатрын, баабгайн ба бусад ангуудай арһанууд табигданхай.

Ан олзоборилго хадаа манай республикын хүдөө ажахын нилээд олзотой һалбари болоо гэжэ энэ павильон соо эли тодоор харагдана.

Б. Шатонов.

Республиканска хүдөө ажахын выставкэ дээрэ би манай республикын хүдөө ажахын түрүүшүүлэй шэн зоригто ажалые харааб. Һаалишадай, хони адуулагшадай, гахай үсхэбэрилэгшэдэй, тарьянай болон овощиин баян ургаса абагшадай гайхамшагта амжалтанууд эндэ харагдана. Бидэнэр өөһэдынгөө фермэ дээрэ ажалай түрүү арга методуудые хэрэглэхэбди.

Д. Цырендоржиев, Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой племенной фермые даагша.

Бурят-Монголой Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическа институдай студентнүүд бидэнэр ороһото культурануудай эрхим баян ургаса абаһан колхозно тарьяашадта баясхалан хүргэнэбди. Саашадаа манай колхозникууд улам ехэ ургаса тарья хуряажа байха юм гэжэ найданабди.

Социалистическэ Ажалай Герой С. К. Киселёвой амжалтануудые хараад, илангаяа ехээр баясаабди.

Сороковикова, Сотникова, Дудникова.

Хоёр ондоо дүнгүүд

Манай республикын хүдөө ажахы хүсэтэ техникээр зэбсэгжэһэн механизированнэ томо ажахы болонхой. Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын колхозууд ниитынгээ ажахые улам бэхижүүлжэ байна. Колхозууд үйлэдбэриингөө гол зэбсэг хэрэгсэлнүүдые ба хубаагдадаггүй фонднуудые улам арьбадхахын тулада ехэхэн анхарал хандуулна. Үйлэдбэриин гол зэбсэг хэрэгсэлнүүд 1940 онойхитой сасуулбал, 1952 ондо 203,4 процент болоһон байна. Мүн энэ хугасаа соо колхозуудай хубаагдадаггүй фонднууд 100-һаа 204,6 процент хүрэтэрөө ургаа. Мүн колхозуудай мүнгэн олзо, илангаяа малажалһаа абтадаг олзо ехээр ургаһан байна.

Нииитынгээ ажахые амжалтатайгаар хүгжөөжэ байһан түрүү колхозууд республика дотор яһала олон. Зарим колхозууд доторойнгоо арга боломжонуудые хүсэд хэрэглэжэ шадаагүй дээрэһээ ажахынгаа һалбаринуудые тон һулаар хүгжөөнэ. Энээндэ жэшээ болгогдон Байкало-Кударын аймагай Ленинэй ба Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудай экономическа показательнууд выставкэдэ харуулагдаба. Эдэ хоёр тон адлихан эрхэ байдалтай хүршэ колхозууд юм. Тиигэбэшье, эдэ хоёр колхозуудай ажахын дүнгүүд хоёр ондоо байна.

	Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз	Сталинай нэрэмжэтэ колхоз
Нииитын малажалай тоо толгой (100 га хахалагдадаг газарта, сабшалан ба бэлшээридэ)		
Эбэртэ бодо мал	32	14
Тэрэ тоодо үнеэд	9	3
Хонид	22,7	14,4
Морид	10,2	5,2
Гахай (100 га хахалагдадаг газарта)	11,7	9,2
Шубууд (100 га хахалагдадаг газарта)	182	67
Малажалһаа абтаһан продуктнууд (100 га хахалагдадаг газарта, сабшалан ба бэлшээридэ):		
һүн (центнерээр)	59	15
мяхан (центнерээр)	25	8
нооһон (килограммаар)	64,6	19,3
Үндэгэн (100 га ороһото культурануудта, хэһэгээр)	4100	865
Ургамалай продуктнууд (100 га хахалагдадаг газарта, центнерээр):		
тарьян	589	525
хартаабха	174	145
овощь	225	96
Мүнгэн олзо (түхэригөөр)	1655654	324762
Нэгэ ажалта үдэртэ	8,21	3,25

Эдэ хоёр ондоо дүнгүүд юу харуулнаб гэхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ түрүү колхозой правлени, тэрэниие хүтэлбэрилэгшэ Трофим Дорофеевич Сычев участок бүхэндэ дүршэлтэй бэрхэ хүнүүдые табижа, нииитынгээ ажал зүбөөр эмхидхэнэ. Жэшээнь, Елена Гавриловна Орлова колхозойнгоо огородно ажахыда 13 жэл соо һайнаар хүдэлжэ ябана. Мүн нүхэр Вторушинай хүтэлбэрилдэг тарьянажалай 3-дахи бригада Кабанскын МТС-эй тракторна бригадын механизаторнуудтай хамта 61 гектар газарай га бүриһөө 20,5 центнер, ороһото культурануудай бүхы талмайн га бүриһөө 12 центнер ургаса хуряагаа.

Нииитынгээ ажахые зүбөөр зохилдуулан хүгжөөһэнэйнь ашаар тус колхозой ажахын бүхы һалбаринууд хүгжэнги, олзо доход ехэтэй болонхой. Малажалынь мүн лэ ашаг олзо ехэтэй һалбари болоо. 1952 ондо гансахан малажалһаа 665400 түхэригэй олзо ороо, энэнь колхозой бүхы доходой 40,2 процентнь болоно. Мүн загаһанай ажахыһаа 711050 түхэригэй олзо ороһон байна.

Үйлэдбэриин гол зэбсэг хэрэгсэлнүүд болон хубаагдадаггүй фондоо арьбадхаха хэрэгтэ тус колхоз онсо анхарал хандуулдаг. Энэ колхозой үйлэдбэриин гол зэбсэг хэрэгсэлнүүд миллионһоо үлүү түхэригэй болоо. Энээнэй ашаар эндэ барилгын хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулагдана. Бүхы мал һүрэгынь һайн байрануудаар хангагданхай, типовой зернохранилищи, механизированнэ тогууд баригданхай, мүнөө 150 һууритай бригадын клуб баригдажа байна.

Энэ колхозтой хүршэ һуудаг Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ажахы юундэ иимэ ехэ гээгдэлтэйб гэхэдэ, тус колхозой правлени ажахыгаа хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилнэ, доторойнгоо бүхы арга боломжонуудые хүсэд хэрэглэжэ шаданагүй.

Д. Жугдурова.

Городой ажалшад, аймагуудһаа ерэһэн хүдөө ажахын түрүүшүүл—малшад, тарьяашад, механизаторнууд, хүдөө ажахын республиканска выставкэдэ ерэжэ, хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар түрүү колхозникууд болон механизаторнуудай хүдэлмэритэй танилсана. Һүүлэй хэдэн жэлнүүдэй турша соо манай республикын хүдөө ажахы нилээд олон хүсэтэ машинануудые абаһан байна. Энэ хүсэтэ техникэ выставкэдэ хабаадагшад һонирхон харана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: выставкэдэ ерэгшэд хүдөө ажахын олон янзын машинануудые хаража байна.

Техникын хүсые гүйсэдөөр ашаглаад байхада

Манай республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд жэлһээ жэлдэ шэнэ, улам бүри һайжаруулагдаһан техникээр зэбсэглэгдэжэ байна. Энээниие эдэ үдэрнүүдтэ эмхидхэгдэжэ байгаа хүдөө ажахын республиканска выставкэ эли тодоор гэршэлэн харуулна.

Выставкын газаа талын ехэ үүдээр орохотой сасуу баруун гар талада хэдэн плугуудые шагтагалһан томо гэгшын гусеничнэ трактор бүндүү хүсэтэйгөөр зүдхэжэ ябаһандал адляар харагдана. Энэ хадаа Челябинска заводой бүтээн гаргаһан шэнэ «С—80» маркын трактор мүн. Тус тракторай хажуугаар ходоо хүнүүд олоороо сугларжа, ямар шэнээн хүсэтэй байһан тухайнь гү, али хэр олон амба бүдүүн газарнуудай оройдо хүдэлмэрилжэ шадаха байһан тухайдань хүхюутэй, омогтойгоор хөөрэлдэн байнад.

—Манай эсэгэнэр, үбгэ эсэгэнэр модон плугаар газар зуража, арай арайхан адха ороһо сасадаг байһан бшуу. Иимэ томо машина тракторнууд тухайда хүнэй һанаа зүүдэндэшье тиихэдэ ородоггүй байгаа һаа,—гэжэ Бичурын МТС-һээ ерэһэн өөрһэдэ хүн тойрожо зогсоһон бусад нүхэдтөө хөөрэнэ.

—Мүнөө үедэ манай республикын хахалагдадаг газарай 98,3 процентнь «түмэр моридоор» элдүүригдэнэ гэжэ мэдэнэ бэзэт. Энэ тракторааp халаан соогоо 11,5 гектар хахалха нормотой аад, манай республикын эрхим трактористнууд 15—16 гектар хүрэтэр хахална бшуу. Жэшээлхэдэ, танайшье Бичурын МТС-эй тракторист нүхэр Т. П. Григорьевой туйлалтануудые хараад үзэе. Тус нүхэр энэ жэлдэ эгээл иимэ тракторааp зөөлэн хахалалгада оруулхада 2100-гаад гектар хахалаа бшуу. Саашанхи зорилгомнай хадаа машина, зэмсэгүүдээ улам бүри бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа һураха ябадал мүн,—гээд тэдэ зониие выставкын экспонадуудтай танилсуулжа ябаһан инженер нүхэр Сафонов тайлбарилна...

Выставкэдэ табяатай байһан элдэб машина, тракторнууд болон бусад түхеэрэлгэнүүдые удаа удаань ажаглан харахада хүн бүхэнэй зосоо омогорхол баярай мэдэрэл эрхэбэшэ орьёлон гарана. Эгээн түрүүлэн бүхы машинануудые дахуулһан мэтээр хэдэн олон плугуудтай элдэб маркын тракторнууд жэрылдэн һунана. Тэдэнэй хахалһан газарта ороһо тарижа ябаһандал адляар шэнэ СУБ-48 маркын сеялкэнүүдые шагтаглаһан АСХТЗ-НАТИ тракторнууд мүн лэ олоороо субана. Удаадань «Коммунар», «Сталинец—6» болон самоходно комбайнууд бүхы түхеэрэлгэнүүдтэеэ архайлдана.

Выставкые харагшад «Сталинец—6» комбайнай хажуу талада бэшээтэй байһан, «Манай республикын бүхы ороһото культурануудай тарилгын талмайн 93 процентнь комбайнаар хуряагдана» гэһэн тэмдэг һонирхон уншанад. Хуушан «Коммунар» шэнэ «Сталинец—6» комбайнуудай хоорондо олон колхозникууд, һурагшад, мэргэжэлтэд сугларанхай. Тэдэ хоёр машинануудай хоорондоо ямар ехэ илгаатай байһан тухай, шэнэ машинаарнь хайшан гээд хүдэлмэрилбэл ехэ бүтээсэ туйлаха байһан тухай үгэ хүүрээ андалданад.

—Энээхэн «Коммунар» комбайнай хэршье хуушараа һаа, манай МТС-эй эрхим комбайнер Будацыренов энэ жэлдэ 430 гектар тарья хуряагаад, 3000 гаран центнер тарья сохиһон байна ха юм,—гээд Сэлэнгын аймагай түлөөлэгшэ хүбүүн бага һайрхуугаар хөөрэнэ.

—Залуу нүхэр, энэ хажуудахи «Сталинец—6» комбайн гээшэмнай нилээд ондоотойхон машина гэжэ мэдээрэй. Час бүхэнэй 3 гектар хуряаха аргатай байна ха юм. Манай республикын комбайнернууд энэ машиные үшөөл бүхы хүсөөрнь ашаглажа шаданагүй. Һаяхан «Правда» газетэдэ уншаа ёһотойт Чкаловска областиин Белозерско районой нэгэ эрхим комбайнерта Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоһон тухай. Тэрэ хүн—Прокопий Нектов—Агууехэ Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай үедэ шархатаад, хоёр хүлөө тайруулһан байгаа. Тиигэбэшье, мүнөө үелэ өөрынгөө машиные эрхимээр жолоодоод, гайхамшагта амжалтануудые туйлана. Жэшээлхэдэ, энэ жэлдэ «Сталинец—6» комбайнаар тэрэ 1600-гаад гектар тарья хуряагаал, 12 мянга гаран центнер тарья сохиһон байна. Энэ нүхэрэй дүй дүршэлые халан абажа, бидэнэршье бүри һайнаар хүдэлмэрилхэ ёһотойбди,—гээд хэншьеб тэдэнэй дундаһаа омогтойгоор хэлэнэ.

Комбайнуудһаа баруулжаа харахада, тарья сэбэрлэдэг элдэб шэнэ машинанууд, МСА—1100 маркын молотилка, скрепернүүд, канава малтадаг архагар ехэ түхеэрэлгэ гэхэ мэтэ техникын шэнэ шэнэ зүйлнүүд һубарилдана. Үшөө саада тээнь үбһэ сабшалга, тарилга, һүрилэлгэдэ хэрэглэгдэхэ шэнэ машинанууд байна. Тэдэнэй дунда КС-10 маркын самоходно сенокосилка, тракторна ехэ тармуурнууд болон бусад түхеэрэлгэнүүдшье бии.

Эхэ оронойнгоо үгэһэн эдэ бүхы машина, трактор болон бусад механизмуудые шадабаритайгаар хэрэглээд байхадаа, манай республикын колхозууд, совхозууд, МТС-үүд жэлһээ жэлдэ тарья, ногооной үндэр баян ургаса ургуулха, тэрэнээ түргэнөөр, гээлтэ хоролтогүйгөөр хуряажа шадаха байһаниинь лабтай. Эдээниие выставкэдэ табигдаһан түрүү колхозууд болон МТС-үүдэй туйлалтанууд эли тодоор харуулна. Жэшээлхэдэ, Зэдын аймагай Үшөөтэйн МТС бүхы тракторна хүдэлмэриингөө түсэбые энэ жэлдэ үлүүлэн дүүргээ, мүн ороһото культурануудай бүхы талмайһаа 13.2 центнер, тэрэ тоодо 15,4 центнер шэниисэ хуряаһан байха юм.

Мүн бусадшье аймагуудай МТС-үүд, колхозууд болон тус тус түрүү механизаторнуудай туйлалтанууд выставкые хараһан хүнүүдэй сэдьхэлые баясуулна.

Румыно-советскэ хани барисаанай һара

БУХАРЕСТ, ноябриин 2. (ТАСС). Румыно-советскэ хани барисаанай һаратай дашарамдуулан, «Советскэ театрын недели» Румынида үсэгэлдэр эхилбэ. Ородой классигуудай ба советскэ авторнуудай пьесэнүүд ороной театрнуудай сценэнүүд дээрэ табигдаха байна.

Ноябриин 1-һээ 7 хүрэтэр Румынида «Советскэ хүгжэмэй недели» болохонь. Эдэ үдэрнүүдтэ румынска радиостанцинууд Советскэ Союзай арадуудай дуунуудые, симфоническа зохёолнуудые, советскэ композиторнуудай дуунуудые дамжуулха юм. Бухарестдэ советскэ хүгжэмэй неделитэй дашарамдуулан, советскэ фильмнүүдэй фестиваль эмхидхэгдээ. Столицын эрхим кинотеатрнуудай нэгэн болохо «Патрия» гэжэ кинотеатртa «Мусоргский», «Римский-Корсаков», «Композитор Глинка», «Ехэ концерт» ба бусад фильмнүүд харуулагдаха юм.

Румыно-советскэ хани барисаанай һарын һайндэртэ ерэһэн гүрэнэй уральска арадай хоорой концертнүүд ехэ амжалтатайгаар боложо байна. Советскэ артистнууд Бухарест, Яссы, Констанца, Галац, Плоешти, Тыргу-Муреш городуудай ажалшадай үмэнэ наадаба. Харагшад советскэ искусствын түлөөлэгшэдые хаа хаанагүй халуунаар угтан абана.

Һаратай дашарамдуулан, октябриин 7-до Бухарестдэ нээгдэһэн «СССР-эй экономическа ба культурна амгалан байгуулалта» гэжэ выставкэ румынска ажалшадые ехээр һонирхуулба.

Выставкые 200 мянга гаран хүн хараад байна.

Итало-советскэ хани барисаанай һара

РИМ, ноябриин 3. (ТАСС). «Унита» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Итало-советскэ хани барисаанай һарые» үнгэргэһэнтэй дашарамдуулан, «Итали—СССР» обществын эмхидхэһэн митингнүүд ба суглаанууд ноябриин 1-дэ Италиин олохон городуудта болобо.

Сиена городто Умберто Террачини итало-советскэ худалдаа наймаанай харилсаанууд тухай элидхэл хэбэ. Советскэ Союзда промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэриин таһаралтагүйгөөр ургажа байхада, Италида экономикын кризисэй үзэгдэлнүүд бүри ехэ боложо байна, хүдэлмэригүйшүүл улам олошорно.

Советскэ Союзай хүн зоной худалдан абаха шадабариин ургалта хадаа СССР-тэй худалдаа наймаа үргэдхэхэ арга боломжые Италида олгоно. СССР хадаа итальянска экспортдэ шухала хэрэгтэй ба Баруун Европын капиталистическэ оронуудай правительствонуудай тогтооһон таможниин һаадуудай байһан ушарһаа эдэ оронуудта худалдагдадаггүй олохон товарнуудые Италида худалдан абажа шадаха байгаа.

Тиимэһээ Итали хадаа атлантическа пактаар тогтоогдоһон уялгануудһаа сүлөөрхэ. Советскэ Союзтай ба арадай демократиин оронуудтай үргэн худалдаа наймаа хэхэ шухала гэжэ Террачини хэлэбэ. Итальянска правительствын бии болгоһон ямаршье доромжолгоһоо культурна холбооной сүлөөтэй байхын түлөө Италиин демократическа хүсэнүүд тэмсэхэ ёһотой.

Милан, Сассари, Модена, Ристи, Венеци, Падуя, Савона, Парма, Пьяченца, Пезаро ба Пескара городуудта митингнүүд ба суглаанууд тэрэшэлэн болобо.

Норвежско-советскэ хани барисаанай һара нээгдэбэ

ОСЛО, ноябриин 2. (ТАСС). Үсэгэлдэр советскэ артистнуудай концерт боложо, энээгээр советско-норвежскэ хани барисаанай һара нээгдээ. «Норвеги — СССР» гэжэ обществын гэшүүдтэ зорюулагдан, Ослогой ехэ залнуудай нэгэн соо концерт табигдаа. Концертын эхилхын урда тээ «Норвеги — СССР» обществын түрүүлэгшэ, уранзураагша Хенрик Финне үгэ хэлэбэ. Норвежскэ ба советскэ арадуудай хоорондохи хани барисаан тон шухала хэрэг гээшэ гэжэ тэрэ хэлэбэ. Советскэ делегациин гэшүүдтэ хандан, Финне иигэжэ хэлэбэ: «Советскэ хүндэтэ ханинар, манай айлшад боложо эндэ ерээд байһыетнай хаража байһандаа золтой байнабди. Хани барисаанай һара манай оронуудай аша туһада зорюулагдаха юм гэжэ этигэнэбди».

Советскэ культурын ажал-ябуулагшадай делегациин толгойлогшо уранзохёолшо А. В. Софронов харюу үгэ хэлэбэ.

Тэрэнэй һүүлээр советскэ артистнуудай концерт ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө.

Хитадай Арадай Республикын эхэнэрнүүдэй делегаци Москва ерэбэ

Советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска Комитедэй уряалаар Хитадай Арадай Республикын эхэнэрнүүдэй делегаци ноябриин 2-то Москва ерэбэ.

Советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска Комитедэй ба столицын олониитын түлөөлэгшэд Ярославска вокзал дээрэ айлшадые халуунаар угтан абаба.

Советскэ эхэнэрнүүдэй Антифашистска Комитедэй харюусалгата секретарь Л. И. Петрова айлшадые амаршалба. Делегациин хүтэлбэрилэгшэ, демократическа эхэнэрнүүдэй Бүхэхитадай федерациин түрүүлэгшын орлогшо Сюй Гуан-пин харюу үгэ хэлэбэ. Сюй Гуан-пин болбол Хитадай ажалша эхэнэрнүүдэй үмэнэһөө советскэ эхэнэрнүүдтэ халуун амаршалга хүргэбэ, мүн советскэ ба хитад арадуудай эбдэршэгүй хани барисаанай хүндэлэлдэ юрөөл соносхобо.

Хитадай эхэнэрнүүдэй түлөөлэгшэд Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойн һайндэрлэлгэдэ хабаадалсахань. Тэдэнэр ороной хэдэн олон городууд болон тосхонуудаар ябаха байна.

Германо-советскэ хани барисаанай обществын делегаци Москва ерэбэ

Гадаадын оронуудтай культурна холбооной Бүхэсоюзна обществын уряалаар Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойн һайндэрлэлгэдэ хабаадахын тула, Адольф Фербер гэгшээр толгойлогдоһон германо-советско хани барисаанай Обществын делегаци ноябриин 2-то Москва ерэбэ.

ВОКС-ын правлениин Түрүүлэгшэ профессор А. И. Денисов, ВОКС-ын правлениин гэшүүн Л. Д. Кислова, советскэ наукын, культурын ба искусствын ажал-ябуулагшад, советскэ олониитын ба хэблэлэй түлөөлэгшэд Белорусска вокзал дээрэ айлшадые угтаба.

Гадаадын оронуудай делегацинууд Москва ерэнэ

Агуу ехэ Октябрьска социалистическэ революциин 36-дахи жэлэй ойн һайндэрлэлгэдэ хабаадахын тула гадаадын оронуудай делегацинууд Москва ерэжэ үргэлжэлһөөр.

Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын профсоюзна делегаци ноябриин 1-дэ ерэбэ. Профсоюзуудай Бүхэдэлхэйн 3-дахи конгрессэй ехэ бүлэг хабаадагшад, тэрэ тоодо Австралиин, Бирмын, Индиин, Канадын, Кубын, Мадагаскарай, Мексикын, Панамын, Сириин —хамтадаа 65 хүн ноябриин 2-то столицада ерэбэ.

ВЦСПС-эй секретарь Л. Н. Соловьев, ВЦСПС-эй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, столицын ажалшадай түлөөлэгшэд Киевскэ вокзал дээрэ айлшадые угтан абаба.

Болгарска профсоюзна делегаци Москва ерээ. ВЦСПС-эй харюусалгата сотруднигууд, мүн РСФСР-эй эхин ба дунда һургуулиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гэй хүдэлмэрилэгшэд Внуковска аэродром дээрэ делегациие угтан абаа.

Машина бүтээлгын хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК-гэй түрүүлэгшэ И. Т. Блинов, профсоюзай ЦК-гэй президиумэй гэшүүд ба машина бүтээлгын предприятинуудай ехэ бүлэг новаторнууд Германска Демократическа Республикын хүдэлмэришэд машина бүтээгшэдэй делегациие аэродром дээрэ угтан абаба.

ТАСС.

Сэрэгэй пленэйхид гэртээ хариха эрилтэ хэнэ

ПЕКИН, ноябриин 3. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, үсэгэлдэр индийскэ харуулай сэрэгүүдэй командовани хадаа хитад арадай һайндурата пленнэ Чжан Цзу-лун гэгшые алаа гэжэ гэмнэгдэһэн чанкайшистска 7 агентнуудые арестовалба. Тэрэ хадаа эхэ орондоо бусаха дуратай байһанаа мэдүүлһэн байгаа. Алагдаһан тэрэ хүнэй хүүрые бэдэрхэдэ олдоогүй, ушарынь мүрдэлгын урда тээ агентнууд тэрэниие галдаһан байна.

Чжан Цзу-лунай алагдаһан № 28 лагерьта секторэй территори дээрэ индийскэ солдадуудай байһан 2 үдэр хадаа американецуудай дура зоргоорнь табиһан чанкайшистска ба лисынмановска агентнуудай ямар муухайгаар аашалжа байһаниие тодоруулба. Эдэ бандидууд индийскэ солдадуудые занаба, Чжан Цзу-луниие алаһан тухай үнэн юумэ хэлэхэ ба нютагтаа бусаха тухай мэдүүлхэ гэжэ оролдоһон хэдэн пленэйхидые сохиһон байна.

Ами наһаяа гээхэһээ айнгүйгөөр, лагериин энэ секторэй 17 сэрэгэй пленэйхид агентнуудай гарһаа мултаран гараһан ба эхэ орондоо бусаха эрилтэ хэһэн байна. Тэдэнэй 11 хүниинь корейско-хитадай талын түлөөлэгшэдтэ дары тушаагдаа. Репатриацилга тушаа нейтральна комисси Хитадай һайндуратаниие зобооһон ябадалай гэршэнэр болгон нүгөө 6 хүнииень үлөөгөөд байна.

Американецууд сэрэгэй пленэйхидэй дунда ойлгууламжын хүдэлмэри таһалдуулна

ПЕКИН, ноябриин 2. (ТАСС). Кэсонһоо Синьхуа агентствын корреспондентын дамжуулһанай ёһоор, октябриин 31-дэ эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссидахи корейско-хитадай делегаци коммюнике толилбо. Корейско-хитадай талын нэгэтэбэшэ буруушааһан болобошье, американска тала ба тэрэнэй агентнууд ойлгууламжын хөөрэлдөөндэ байлсаха ябадалдань сэрэгэй пленэйхидтэ урдынхидал адляар һаад ушаруулжа үргэлжэлһөөр. Энэ хадаа ойлгууламжын хүдэлмэриие корейско-хитадай талын һаадгүйгөөр ябуулха арга боломжо хаһана. Октябриин 19-һөө 30 хүрэтэр —11 үдэрэй турша дотор ойлгууламжын хүдэлмэри таһалдуулагдаба.

Эблэрэлгэ тушаа сэрэгэй комиссиин заседани дээрэ октябриин 31-дэ энэ комиссидахи корейско-хитадай делегациин ахалагша гэшүүн генерал-лейтенант Ли Сан Чо американска талада эрид шанга протест мэдүүлбэ.

Французска арад боннско ба парижска договорнуудта эсэргүүсэнэ

ПАРИЖ, ноябриин 3. (ТАСС). Германска асуудал тушаа ноябриин 8-да Парижда болохо национальна конференцидэ бэлэдхэл, бүхы Франци дотор эдэбхитэйгээр хэгдэжэ байна.

Баруун Германиие зэбсэглэлгэдэ эсэргүү, Индо-Хитадта дайн зогсоохын түлөө, уласхоорондын арсалдаата асуудалнуудые эбэй ёһоор шиидхэхын түлөө арадай суглаанууд эб найрамдалай национальна соведэй уряагаар ноябриин 8-да 7 департаментда болобо. Бусад департаментнуудта иимэ суглаанууд ноябриин 15, 22, 29-нэй үдэрнүүдтэ ба декабриин 6-да үнгэргэгдэхөөр хараалагдаба.

«Эб найрамдалай тетрадьнуудта» ба «европейскэ армиие» байгуулгада эсэргүү протестын бэшэгүүдтэ гар табилга үргэлжэлһөөр. Жэшээлхэдэ, Сена департаментын Стен коммунада иимэ бэшэгүүдтэ 3500 бүлэнэр гар табяа, энэнь бүхы хүн зоной хахадһаа үлүү болоно. Таланс городой (Жиронда департамент) «Дассо» завод дээрэ «эб найрамдалай тетрадьнуудта» хүдэлмэришэд бүгэдөөрөө гар табиба. «Эб найрамдалай тетрадьта» гар табиха зуураа, Монтелима городой (Дром департамент) мэр «дулдыданги бэшэ» Луй Шансель германска армиие һэргээхэ ябадал буруушаанаб гэжэ мэдүүлбэ.

«Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Валанс (Дром департамент), Ла Пенн (далай шадарай Альпнуудай департамент), Конкарно (Финистер департамент) городуудай муниципальна соведүүд боннско ба парижска договорнуудые ратификацилгые нэгэн һаналаар буруушааба. Тэдэ соведүүдэй составта коммунистнуудһаа гадна социалистнууд, радикалнууд МРП-гэй католическа партиин гэшүүд ба деголлевецууд оролсоно. Баруун Германиие зэбсэглэлгэ Францида ямар ехэ аюултай байһаниинь тэдэнэй абаһан шиидхэбэринүүд соо тэмдэглэгдэнэ. Эдэ шиидхэбэринүүд «европейскэ хамгаалгын нэгэдэл» гэдэг тухай договорые ратификацилгада эсэргүү голосовалхыень Национальна суглаанай депутадуудые уряална.

Итальянска коммунистическэ партиин гэшүүдэй тоогой ургалта

РИМ, ноябриин 2. (ТАСС). 1953 оной сентябриин 30-да Итальянска коммунистическэ партиин гэшүүдэй тоо 1948 ондо байһан гэшүүдэй тооһоо (2.115.232) үлүүлжэ, 2.120.208 хүн болобо.

Индиин премьер-министр Неру үерһөө боложо хохидоһон районуудта ошобо

ПАТНА, ноябриин 2. (ТАСС). Парламентын депутадуудаар, Бихар штадай правительствын гэшүүдээр, нютагай ба гадаадын хэблэлэй түлөөлэгшэдөөр үдэшэгдэн, ноябриин 1-дэ Индиин премьер-министр Неру үерһөө боложо хохидоһон Бихарай районууд дээгүүр самолёдоор ниидэбэ.

Коси мүрэнэй бассейндэ үерһөө боложо эгээн ехэ хохидол ушаруулагдаба. Мүнөө хүрэтэр олохон деревнинүүд уһанда байна. Уһаниинь татажа, тарилга хэгдэһэн газарнуудта мүнөө буртаг ногоон лэ ургана.

1953 оной үер хадаа һүүлшын 10 жэлэй турша дотор болоһон эгээн ехэ үер гээшэ гэжэ Бихар штадай правительствын главна министр Синха ТАСС-эй корреспондентдэ мэдүүлбэ.

Синха үерһөө боложо хохидоһон хүнүүдтэ саг соонь туһаламжа үзүүлһэнэй түлөө СССР-эй Улаан Хэрээһэнэй обществодо баясхалан хүргэбэ.

Англида сэнгүүд дээшэлнэ

ЛОНДОН, ноябриин 3. (ТАСС). «Трибюн» гэжэ недели бүриин газетын мэдээнүүдэй ёһоор, һүүлэй 2 жэл соо Англида сэнгүүд эдеэ хоолой гол бүхы продуктнуудта дээшэлбэ. Хилээмэ 25 процент, һү—27 процент, үндэгэ — 37,5 процент, тоһо — 33 процент, сахар ба өөхэ — 25 процент, сыр—85 процент, бекон — 29 процент, сай — 35 процент, гурил — 68 процент, хартаабха—33,3 процент хүндэрбэ. Мяханай ба эдеэ хоолой бусад продуктнуудай сэнгүүд нилээд ехэ болоһон байна.

Иранска армиие ехэ болгохо түсэбүүд

ТЕГЕРАН, ноябриин 3. (ТАСС). Мүнөө Иранай сэрэгэй министерство ба генеральна штаб иранска армиие шэнэдхэн байгуулха ба тэрэнэй тоое 18 дивизи хүрэтэр ехэ болгохо тухай асуудал шэнжэлжэ байна гэжэ «Кейхан» газетэ мэдээсэнэ.

Энэ түсэбые дүүргэлтэ болгон, Сененделжскэ ба Керманшахска бригаданууд 11-дэхи Курдистанска ба 12-дохи Керманшахска дивизинүүд болгогдобо. Һаяар үшөө 6 бригада дивизинүүд болгогдохо байна.

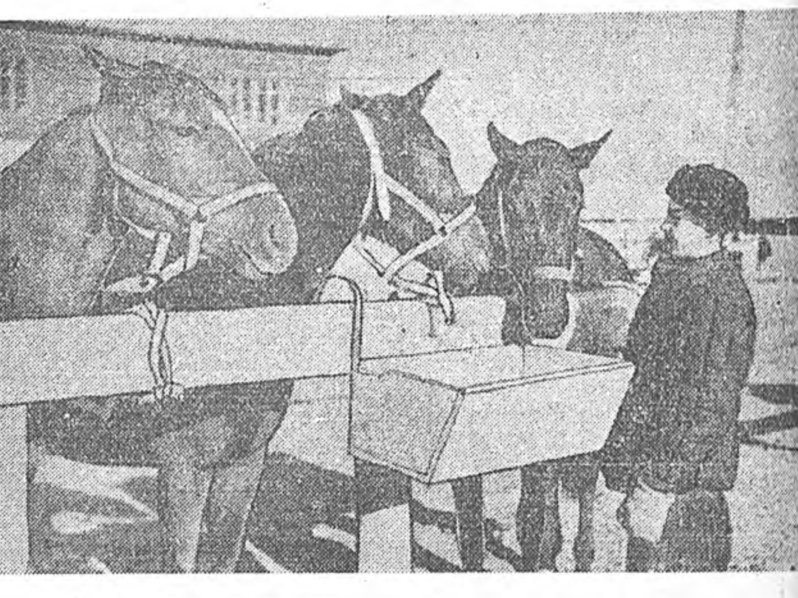
Пакистаниие республика гэжэ соносхобо

ПАРИЖ, ноябриин 2. (ТАСС). Франс Пресс агентство иигэжэ дамжуулна:

Пакистанай учредительнэ суглаан хадаа энэ сагһаа хойшо Пакистан хадаа Пакистанай исламска республика гэжэ нэрлэгдэхэ гэһэн шиидхэбэри абаа гэжэ Карачиин радио мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Британска Гвианадахи событинууд тушаа

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 2. (ТАСС). Джорджтаунһаа (Британска Гвиана) «Дейли Уоркер» газетын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, түрмэдэ хаагдаһан арадай прогрессивнэ партиин 5 хүтэлбэрилэгшэд үлэсхэлэн соносхобо.

Хүдөө ажахын республиканска выставкэ дээрэ. Выставкэдэ харуулагдажа байгаа «Проза», «Красотка», «Апатия» гэжэ нэрэтэй Мухаршэбэрэй аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хатарша morid.

Ф. Сорокиной фото.

ПРИБАЙКАЛЬСКА АЙМАГТА

1954 ОНОЙ ТҮСЭБӨӨР АЖАЛЛАНА

Аймагай маслопромой коллектив (директорынь В. М. Добрынин) Октябриин һайндэрые ажалай эрхим бэлэгээр угтахань. Маслопром валовой продукци үйлэдбэрилгөөр жэлэйнгээ даалгабари дүүргээд, 1954 оной программаар ажаллажа захалаа. Арга боломжонуудаа хаража үзөөд, ноябриин 7 болотор 1953 оной түсэбһөө гадуур һарын программа дүүргэхэ уялга абаһхай. Үйлэдбэрилдэг продукциинь шанар һайн.

ЛЕКТОРНҮҮДЭЙ СЕКЦИ ЭМХИДХЭГДЭБЭ

КПСС-эй аймкомой пропаганда ба агитациин таһаг аймгүйсэдкомой культурын таһагай лекторскэ группатай хамта партийна, советскэ эдэбхитэдтэ, хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ туһаламжа үзүүлхэ саг үргэлжын лекторскэ секци бии болгобо. «Социализмһаа коммунизмда шэлжэн оролгын гурбан шухала услови» гэһэн темээр түрүүшын лекциие партиин аймкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша нүхэр Шапов уншаа. Мүнөө секци «Коммунистическэ партиин манифест» гэжэ темээр лекци бэлдэжэ байна.

ҺААЛИШАДАЙ МҮРЫСӨӨН

Аймагай һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй 9 һарын дүнгүүд хадаа нютагай үүлтэрэй һаамхай үнеэн бүхэнһөө һү һаалгын нилээд дээшэлүүлэгдэһэниие харуулба. «Заветы Ильича» колхозой һаалишад һаамхай үнеэн бүхэнһөө 1117 литр һү һаажа, аймаг соогоо нэгэдэхи һуури, «Красная заря» колхоз—929 литр һү һаажа, хоёрдохи һуури эзэлһэн байна. Өөһэд хоорондын мүрысөөндэ зарим һаалишад бүришье ехэ амжалтануудые туйлаа. Жэшээнь, республикын эрхим һаалишан Ф. И. Нередова харууһалжа байһан үнеэн бүриһөө 1298 литр һү һаагаа. Мүн 900—1300 литр һааһан һаалишад олон.

Ниитын малажалай ашаг шэмэ үгэлгые улам дээшэлүүлхэ зорилготойгоор аймагай малшад ажаллажа байна. Тэдэнэр партиин ЦК-гэй сентябрьска Пленумэй шиидхэбэринүүдые дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлнэ.

АВТОМАШИНАНУУДЫЕ АБАНА

Аймагай колхозуудта автомашинануудай тоо жэл бүри олошорно. Һаяхан «Заветы Ильича», Хрущевой нэрэмжэтэ колхозууд гүрэндэ түсэбһөө гадуур һү тушааһанай түлөө «ГАЗ—51» маркын автомашинануудые абаба. Мүн Чкаловай нэрэмжэтэ, «Красная заря» колхозууд тэрэшэлэн автомашинануудые абахаяа байна.

«Заветы Ильича» колхоз овошь гүрэндэ тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэйнгөө түлөө 2-дохёо автомашина абаха болобо.

1000 ТОЛГОЙ ШУБУУНАЙ БАГТАХА БАЙРА

Орджоникидзын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артель шубуу үсхэбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Колхозой барилгын бригада 1000 шубуунай байха 1 типовой байра барижа ашаглалгада оруулаа. Энэ байрань механизированнэ элдэб түхеэрэлгэнүүдые тодхохо гүйсэд арга боломжо олгоно.

Г. Чесанский.

Австрида советскэ шатаршад ерээд байна

ВЕНА, ноябриин 3. (ТАСС). Австрида ерээд байха зуураа, советскэ шатаршад ороной хэдэн городуудта наадаба. Кремсэдэ 23 доска дээрэ наадаһан Болеславский 15 парти шүүһэн, 5 парти тэнсэһэн ба 3 парти шүүгдэһэн байна. Котов Винер-Нейштадта 25 доска дээрэ нэгэн доро наадаа. Тиихэдээ 18 парти шүүһэн, 5 парти тэнсэһэн ба 2 парти шүүгдэһэн байна. Леобдорфдо 30 доска дээрэ наадаһан Бронштейн 21 парти шүүһэн, 8 парти тэнсэһэн ба 1 парти шүүгдэһэн байна.

Редакторай орлогшо
Д. Л. ЛОБСАНОВ.

Гүрэнэй урьһаламжанууд СССР-эй хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ ябадалда туһална

Гүрэнэй шүүбэритэ 3 процентнэ урьһаламжын шүүбэринүүдэй 36-дахи тираж 1953 оной ноябриин 30-да Кутаиси городто болохонь.

ОБЛИГАЦИНУУДЫЕ ХУДАЛДАН АБАГТЫ!

Урьһаламжын облигацинуудые нөөсэлгын кассанууд худалдана, һаадгүйгөөр худалдан абана.

БМАССР-эй гострудсберкассануудай ба госкредидэй управлени.

Мүнөөдэр кино театрнуудта

«ПРОГРЕСС» кинотеатртa — үнгэтэ уранһайханай шэнэ фильм-концерт «Песни родной стороны» (11, 12 ч. 30 м., 14, 16, 18, 20 ба 22), киножурнал «Новости дня» № 52.

«ЭРДЭМ» кинотеатртa—«Звезда» (11, 13, 15, 17, 19, 21 ба 23 час.).

«ХРОНИКА» кинотеатртa—«Поединок» (11 ба 13 ч.), «Учитель танцев» I серии (15 ба 17 ч.), II серии (20 ч. 30 м. 22 ч. 30 м.), спортивна фильм (1... 30 м.).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00670.

Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.